

Deer man ukooq.

Lange streek.

Ik kreeg in handen de N.D. Courant van 25 juli met belangstelling heb ik de foto daarin bekeken .

Ik geef hier nog een kleine correctie :

No 1 is niet Ida Schaafsma maar Ida Jansma .

De echtgenoot van mijn nicht Pietje was Theo Brugge

Louw Grilk was niet de voerman . Deze is waarschijnlijk zijn neef Watze die achter hem staat . Deze Watze was een zoon van Tjeerd Schaafsma wat klopt met de vermelding dat de wagen van Tjeerd Schaafsma is .

Mijn tante Pietje de moeder van de kinderen Grilk was een zuster van de beide Schaafsma's .

Bericht van Feye Faber .

Reactie

Pinksteren 1925. 2 boerenwagens op het erf van de boerderij van Lieuwe

Schaafsma op het Westend van de Langestreek. Een correctie van de heer Feye Faber van Schiermonnikoog: De eerste jonge vrouw op de linkse wagen is niet Ida Schaafsma maar Ida Jansma. De naam van de echtgenoot van Pietje Faber is Theo Brugge.

Zoals we eerder reeds aankondigden waren wij nog in het bezit van een aantal Kallemooi foto's uit een ver verleden en zouden deze graag alsnog in deze rubriek willen plaatsen. Weest u dus niet verbaasd als u deze zomer af en toe nog een pinksterfoto onder ogen krijgt. De foto die we vandaag afdrucken is genomen tijdens Pinksteren 1925 op het West End, op het erf van de boerderij van Lieuwe Schaafsma.

De voorste (rechtse) wagen met Watze Schaafsma als voerman staan aan het Noordeinde van het Karelspaid met rechts de thans nog aanwezige sloot. Van de rechtse wagen konden slechts 2 personen worden geïdentificeerd nl. de jonge vrouw in de witte mantel, de verloofde en later de echtgenote van Watze en de jonge vrouw rechts naast haar, gekleed in een donkere mantel: Geesje Schaafsma.

Met het opsporen van de namen van de mensen op en bij de linkse wagen hadden we meer succes. De jongens achter deze wagen zijn links met donkere pet

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Gerrit Visser en rechts met lichte pet Bouwe Hoekstra. Op de wagen zitten v.l.n.r. 1. meisje met geblokte muts: Ida Schaafsma, later de echtgenote van Piet de Boer.

2. Piet de Boer (met gleufhoed).
3. een nicht van Piet de Boer, Stien de Boer.

Stien de Boer is later getrouwd met Ruurd Teensma en woont thans in één van de huizen bij de Riich.

4. Martha Karst.
5. Feye Faber (gleufhoed).
6. Janke Grilk.
7. Pita Grilk.

8. Siene Faber, zuster van Feye.
9. Pietje Faber, zuster van Nico Faber.
10. De latere echtgenoot van Pietje Faber, naam onbekend.

11. Louwtje Grilk, voerman (witte pet).
De linkse wagen was eigendom van

Tjeerd Schaafsma, een broer van Lieuwe.

Opmerking bij de paarden.

De paarden waren alle 4 bruin met zwarte manen en staarten. In die jaren waren er veel meer bruine dan zwarte paarden op het eiland.

Toevallig zijn we te weten gekomen wie zwarte paarden had: Jaap Visser 1 span; de Postkoets 1 span; de eerste polderboer Jacob Hoekstra had 2 echte Friese zwarte paarden; op Pathmos was 1 zwart paard en later had Thomas de Groot ook nog een zwart paard, een politiepaard.

Mocht u nog iets aan deze foto willen toevoegen, dan heel graag via 05193-1670.

Bij voorbaat hartelijk dank!

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Westeind Langestreek 1917 of 1918

Deze foto is in de zomer van 1917 of 1918 genomen in de tuin van LOUW GRILK, die in die jaren op het Westeind van de Langestreek woonde (nu BERENBURG).

Hier in de omgeving vlak achter het duin was vroeger een grote kuil waarin afval mocht worden gestort.

Ondanks het verbod van hun ouders gingen deze 4 vriendjes er toch op uit om te zien of in de kuil nog iets van hun gading te vinden was. Na afloop van de ontdekkingsreis werd de buit eens rustig bekeken.

Een badgast maakte ruim 70 jaar geleden van zo'n tafereeltje een foto die we vandaag afdrukken.

De namen van de jonge onderzoekers konden we na al die jaren ook achterhalen.

Herkent U ze nog?

V.l.n.r. FEYE FABER, LOUWTJE GRILK, TJEERD VISSER, DOUWE TILSTRA.

Bij de tuin van Rouw Grilk.

Bij een later onderzoek is komen vast
te staan dat de foto in 1915, mogelijk
zelfs in 1914 is gemaakt.
bl.n.n. Teye Taber, Rouw Grilk,
Theod. Visser, Douwe Tilstra.

Vandaag gaan we 64 jaar in het verleden terug om aanwezig te zijn op het bruiloftsfeest van **RINK DOBBENGA** en **DOETJE SCHAAFSMA**.

Het feest wordt gehouden aan het West-end van de Langestreek bij de voormalige boerderij van **LIEUWE SCHAAFSMA**. In het pand wordt sinds enige jaren geen boerenbedrijf meer uitgeoefend en is verbouwd tot een bekend familiepension, „Pension West End”. (de verbouwing vond plaats in 1916).

De vandaag geplaatste foto is bijzonder interessant en zeer zeker waard om met aandacht te worden bekeken.

Er komen nl. veel eilanders op voor wier namen reeds vaak in onze vertellingen zijn genoemd. We wensen U veel kijkplezier! Voor aanvullende informatie en uw op- of aanmerkingen zijn we steeds bereikbaar via 05193 - 1670.

De voorste rij:

In het midden staat het bruidspaar **RINK** en **DOETJE**.

De vrouw wier hoofd alleen maar is te zien, tussen Rink en Doetje, is onbekend.

Links van Rink staat **BETJE EKE-MA-VISSER** en nog verder naar links **AKE**, de moeder van de bruid. Links van **AKE** zien we haar man **LIEUWE SCHAAFSMA**.

Tussen **AKE** en **LIEUWE** kijkt een jonge vrouw in deze richting. Zij draagt een witte japon.

Haar naam is **HELENA VAN LOO**. Links van **Lieuwe** (iets achter hem) staat gekleed in witte japon **GEESJE SCHAAFSMA**, zuster van **DOETJE**.

Achter **GEESJE** zien we **BREUJES FEYES**, de echtgenoot van **HELENA VAN LOO**. **BREUJES** is een neef van de bruidegom Rink.

Geheel links staat **JAN KARST** en zijn vrouw **LOTJE FEYES**.

We gaan nu naar de rechterkant van de voorste rij waar rechts van de bruid nog juist het hoofd is te zien van **AAFKE DUBBLINGA**. Nog verder naar rechts zien we **RIKA** (de vrouw van **TJEERD SCHAAFSMA** van het hotel) en vervolgens **TRIJNTJE DOBBENGA-DUBBLINGA** (handen over elkaar).

De man naast **TRIJNTJE** is **TJEERD SCHAAFSMA** (van het hotel).

Vervolgens zien we **TRUIDA HOEKSMA** en haar echtgenoot **RINK DUBBLINGA**, die achter haar staat.

De man met het witte baardje is **OENE SCHAAFSMA**, timmerman metselaar. Zijn vrouw **GESIENE** staat rechts naast hem.

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

24 Augustus 1926 bij „Pension West- End” Langestreek bruiloft van Rink en Doetje

Achter **OENE** en **GESIENE** kijken in deze richting **AUKE VISSER** van het postkantoor aan de Reeweg (sinds 1925) en zijn vrouw **SIENE DUBBLINGA**.

De namen van de kinderen op de voorgrond zijn onbekend.

Aan de rechterkant, bovenste rij, staan ook nog 3 personen:

1. helemaal bovenaan staat **WATZE SCHAAFSMA** (wit overhemd met vlinderstrikje). Hij is de oudste broer van de bruid;

2. iets naar beneden zien we **MEINDERT DOBBENGA**, oudere broer van **RINK**. **MEINDERT** staat links van **WATZE**;

3. de jonge vrouw in het wit, rechts van **MEINDERT**, is **MATJE SCHAAFSMA** dochter van **TJEERD** en **RIKA** (van het hotel). Zij is later getrouwd met **JITZE DE VRIES** (boer op **DE OORSPONG**, na zijn vader.)

Tenslotte gaan we naar de linkerbovenhoek van de foto waar we nog 6 bruiloftsgasten ontdekken:

nr. 1 links, is niet te herkennen (op de rand van de foto)

2. **PITA GRILK** nicht van de bruid

3. **LOUW GRILK** neef van de bruid

4. **JANKE GRILK** nicht van de bruid

5. onbekende jonge vrouw

6. **RUDOLF SCHAAFSMA** (met vlinderstrikje; jongste broer van **DOETJE**).

We vertrouwen dat U met genoeg de gezellige foto heeft bekeken. Mocht U het niet eens zijn met de door ons verzamelde gegevens belt U ons dan, 05193 - 1670.

Zo juist komen we tot de ontdekking, dat de foto is gemaakt door de Rotterdamse fotograaf **FRANS EIFFERT**, die in het midden van de jaren 20 veel foto's op het eiland heeft gemaakt.

Reactie

24 augustus 1926 bij 'Pension West-End' bruiloft van **RINK** en **DOETJE**, N.D. Courant 18 oktober jl.

jl.

De namen van de drie kinderen op de voorgrond zijn:

ELISABETH, werd **LIESJE** genoemd, geboren in 1918, **ELDERT** geboren in 1917, **TRIJNTJE** geboren in 1921.

Zij waren de kinderen van **AMBROZIUS DOBBENGA** en **GRIETJE ONNES**.

Informatie ontvangen van **TEUN** en van **ROELFJE**. Hartelijk dank!

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Westend Langestreek 1925

Voor publicatie in de N.D. Courant werd ons door een lezer een prachtige foto toegezonden die 65 jaar geleden op Schiermonnikoog is gemaakt. Bovendien mochten we de foto behouden voor het eilander archief. Hartelijk dank!

De bewuste foto die we dan vandaag afdrukken was al enige tijd in ons be-

zit. Daar we over weinig gegevens voor de begeleidende vertelling beschikten heeft het wel enige tijd geduurd voor we de foto konden publiceren.

Verschillende gegevens die we bij deze foto hebben ontvangen zijn beslist juist. Er werden ons echter ook enkele gegevens met de opmerking 'onder voorbehoud' toegezonden.

Voor uw aanvullende correcties zijn we u dan ook zeer erkentelijk en zien eventuele reacties met belangstelling tegemoet.

We zijn steeds bereikbaar via 05193 - 1690.

De foto is genomen in de zomer van 1925 tegen de duinvoet, achter de omheining van de voormalige boerderij van LIEUWE SCHAAFSMA, 'Pension West End'. Het huis rechts op de achtergrond moet het huis van

LEENDERT POSTHUMUS zijn. De vier personen op de achterste rij zijn v.l.n.r.

juf MARTHA KARST, meester GOINGA, JOH. JANSMA. De vrouw in de lichte japon rechts is vermoedelijk PIETERTJE VISSER, dochter van LIESBETH en BREUJES VISSER. (Breujes Visser was stuurman op het zeilschip 'Friesland'; omgekomen ten noordoosten van Schiermonnikoog). Pietertje die gehuwd was met WIEBE VISSER was een nicht van PIETERTJE v.d. GEEST - EKEMA (uit de Stachouwerstraat).

Middelste rij, zittend v.l.n.r.:

JANNETTE MATROOS, dominee DIKBOOM, onbekende vrouw in donkere japon, HANNIE of HANNY TEENSTRA.

Voorste rij v.l.n.r.:

de echtgenote van meester GOINGA, GRETA ELLES later de vrouw van MARTEN DE GROOT, onbekende jongeman (zoon van Pietertje en Wiebe Visser?), JANKE GRILK, PITA GRILK.

Naschrift: Westend Langestreek 1925

In de krant van maandag 1 oktober j.l. publiceerden we een foto van een groepje personen met de bijbehorende vertelling.

De bewuste foto was genomen aan het Westend van de Langestreek in 1925.

Naar aanleiding van deze foto heeft een mevrouw herhaaldelijk getracht voor een aanvullende informatie ons te bellen, doch kon ons niet te pakken krijgen daar ons telefoonnr. in de editie van 1 oktober door een abuis foutief was vermeld. Onze excuses!

Ons juiste telefoonnr. is 05193-1670. We verzoeken deze mevrouw alsnog contact met ons op te nemen.

Volgens Pietertje Visser. Wie lenu kloppen alle namen. De vrouw in donkere japon is de moeder van dominee Dikboom (onder voorbehoud.)

Uit de oude foto-doo's

DOOR BRAM SPIER

Schiermonnikoog West-end van de Langestreek, omstreeks 1920

Vandaag gaan we samen een oude foto bekijken die bijna 70 jaar geleden van de westzijde van de Langestreek, van het z.g. West-end is gemaakt. De foto is vanaf het duin genomen in de richting west-oost zodat we de noordkant en de westkant van de meeste huizen te zien krijgen. We zijn er in geslaagd achter de namen te komen van de families die hier rond 1920 hebben gewoond en kunnen van sommige huizen en hun bewoners zelfs nog iets meer vertellen.

In sommige gevallen zijn de huizen op de foto erg klein uitgevallen, zodat het wel aanbeveling verdient bij het bestuderen van de foto een vergrootglas te gebruiken. We gaan van west naar oost, of wel van rechts naar links.

● **Geheel rechts** en slechts gedeeltelijk te zien staat het huis van de familie LOUW GRILK SR. (kapitein).

De deur die naar de keuken leidt is nog juist te zien. Dit pand is ± 1911 gebouwd op een stuk grond waar voorheen niet eerder een huis was gebouwd. Ten oosten van dit huis loopt een doortrit voor wagens naar de Langestreek om de noord.

● **Het 1e oud eilander huis** dat in zijn geheel op de foto staat afgebeeld is de woning met boerderij van de familie BOERSMA. Onder in het schuine dak is de rij dakramen te zien van de 5 koestallen. Aan de zuidkant van de stallen was de keuken gebouwd (zie schoorsteen) met een portaal en gang met daarnaast de woonkamer, de bedsteden en een alkoof. Om de noord was ook een woongedeelte. Tussen de beide woongedeelten bevond zich de bergplaats voor hooi dat naar binnen of naar buiten werd gebracht door een groot luik boven in de achtergevel. Het overige hooi stond buiten in het z.g. hooiblok waarvan het onderste gedeelte duidelijk is te zien.

Ten westen van de boerderij lag een stuk groenland waarop BOERSMA in voorkomende gevallen tijdelijk een paar schapen of een koe liet grazen. Aan de oostkant van de boerderij lag een smalle strook groenland, dat voor hetzelfde doel werd gebruikt. Bovendien behoorden bij de boerderij 2 achtertuinen waarvan de meest westelijke tuin als aardappelakker werd gebruikt. De BOERSMA's hadden in ieder geval 1 dochter die AKKE heette. Zij maakte zich verdienstelijk als huisnaaister en was organisator van de toen nieuwe Gereformeerde kerk en lid van het zangkoor.

● **Het 2e huis** waarvan duidelijk de aangebrachte verbouwing is te zien was eigendom van THOMAS JASKI die in de jaren nog stuurman was.

Hij was getrouwd met de vroegere onderwijzeres JUF JANKE VAN BORSUM-WAALKES, (zij staat op de schoolfoto's van 1911 die we vorig jaar in deze rubriek plaatsten.)

● **Het 3e huis** was van LIEUWE DE JONG, werkman.

Zijn vrouw ETJE was baker. LIEUWE was mede oprichter van de fanfare: 1888.

● **Het 4e huis** dat oost-west was gebouwd werd bewoond door JAN F. WIERSMA en zijn vrouw GRIETJE. JAN WIERSMA is in 1935 op 82 jarige leeftijd overleden. Vanaf 1 april 1886 is hij lichtwachter geweest.

● In het 5e huis woonde om de zuid de familie JACKEL SIJTSMA en om de noord de familie NICOLAAS TILSTRA; NICOLAAS en ANTJE.

● In het 6e huis, een z.g. KORTHUIS, met ruimte om de noord, woonde in die jaren de moeder van de JASKI's. Zij was de moeder van: THEUNIS JASKI, kapitein bij VAN UDEN. GEERTJE JASKI, ongetrouwd, werd 80 jaar.

THOMAS JASKI, kapitein HOLLAND-AMERIKA LIJN.

Zie boek SCHIERMONNIKOOG, LYTJE POLE van LOUISA MELLEMA.

● In het 7e huis, zuidzijde, werd bewoond door de oude weduwe TUNKE BEP; vermoedelijk was de familienaam TEENSMA (onder voorbehoud).

huid

Noord

Later woonde in dit huis FEYE DE GROOT met zijn vrouw. Feye is in 1964 op 82 jarige leeftijd overleden. Hij is tot en met 31 oktober 1939 lichtwachter geweest.

Om de noord woonden FEYE RADEMAKER en TJITSKE.

● In het 8e huis woonde de familie ANTOON BAKKER. ANTOON en zijn vrouw waren de ouders van FOPPE en de grootouders van EDDIE.

Een special foto van dit huis hopen we binnenkort te plaatsen.

● In het 9e huis was het eigendom van PIETER ONNES en LIESBETH. Kinderen: MENNO, GRIETJE (getrouwd met DOBBENGA), TJALLING.

● In het 10e huis; het gedeelte om de noord werd bewoond door de familie GRIETJE VIL.

Het gedeelte om de zuid werd door de familie SWIERS bewoond. D. SWIERS werd op 1-4-1891 als lichtwachter aangesteld.

Het huis heette later ONS NESTJE.

● 11e huis. Hier woonde de familie A. KARST. Zij waren de ouders van juf MARTHA KARST.

● 12e huis. Dit huis was de z.g. HOUTEN KEET. Door de vele bomen is het huis op deze foto haast niet te zien. In eerder verschenen vertellingen is dit huis al eens uitvoerig besproken. Thans woont hier op deze plek de familie BOTE DE JONG. (kantoor etc. WAGENBORG). Naast het 12e huis bevindt zich het GLAP dat in het verlengde van het KOOSJE PAID ligt. Ten ~~westen~~ van dit GLAP zijn nog zichtbaar het huis van THIJS TEENSMA met daarnaast het winkelhuis van de weduwe AUKE IETJE en vervolgens het huis van AMBROSIUS DUBBLINGA en HENDERIKA.

Door publicatie van deze foto met de namen van de bewoners van dit westelijk gedeelte van de Langestreek heeft U samen met de verhalen die al eerder in deze rubriek zijn verschenen een compleet overzicht gekregen van de LANGESTREEK VAN VROEGER....

Mocht U nog iets aan deze vertelling kunnen toevoegen, neem dan contact met ons op.

Tussen het 11^e en 12^e huis was een open ruimte. In 1924 werd op deze plek het huis gebouwd van kapitein Roelof Jonker. (zie gevelsteen in de muur.

O.

Schiermonnikoog West-end Langestreek omstreeks 1920. (N.D. Courant 1 mei j.l.)

In de bijbehorende vertelling zijn 2 fouten geslopen.

De juiste tekst bij het 10e huis moet luiden: GRIETJE VIL woonde aan de zuidkant.

De familie SWIERS woonde om de Noord.

Het huis van de familie SWIERS heette later ONS NESTJE.

De juiste tekst bij het 12e huis moet zijn: ten OOSTEN van het glap, op zij van de HOUTEN KEET, zijn nog zichtbaar het huis van THIJS TEENSMA met daarnaast de winkel van AUKE IETJE.

Langestreek westeind. Op deze foto die in 1920 is gemaakt zijn van rechts naar links alle huizen afgebeeld die aan het westeind van de Langestreek staan. De lange rij begint bij het huis van gezagvoerder Louw Grilk rechts, en eindigt bij het huis tegenover het Koosjepaid, de houten keet links.

VERHAAL NICOLAAS TILSTRA Z.O.Z.

Uit later verkregen informatie is gebleken dat de naam Klaas Boersma moet worden veranderd in Klaas Teensma (informatie van mevrouw Oosterloo).

Klaas Teensma * 5-8-1842 S'ooq † 12-2-1915 S'ooq. Op 21-12-1840 te S'ooq gehuwd met Marike Melles Tenenga * 5-9-1841 S'ooq, † 24-7-1908 S'ooq.

Klaas Teensma (koopman) is op 2-9-1909 te S'ooq gehuwd met trjntje Maria Rademaker * 2-6-1860 S'ooq, † 30-1-1931 S'ooq; dochter van Hendrik Rademaker en Thomina Remts Teyes. (zie bladz. 266 Schiermonnikooger geslachten.)

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Het vandaag geplaatste amateurkiekje dat gemaakt is in het midden van de jaren 30 geeft een prachtig beeld van het eilander echtpaar Tilstra, Nicolaas en zijn vrouw Antje. De foto is genomen aan het Westeind van de Langestreek in de omgeving van het Halmsnyderspaid.

De ouders van Nicolaas Tilstra, Douwe Folkerts Tilstra gehuwd met Maria Theresia Ronner, woonden rond 1875 reeds op Schiermonnikoog. Nicolaas Tilstra is op het eiland geboren. Zijn vrouw Antje was geen eilandse van geboorte. Nicolaas en Antje hebben jarenlang gewoond aan het Westeind van de Langestreek om de Noord, in het 5e huis ten oosten van het huis van gezagvoerder Louw Grilk. Ter oriëntatie: in dit laatstgenoemde pand is thans gevestigd zomerwoningenverhuur De Beerenburgh van de familie H. van Weert, Langestreek 148. Het gezin Tilstra woonde in het halve huis om de Noord. In het halve huis om de Zuid woonde het gezin van Jackel Sijtsma. Nicolaas Tilstra deed alle soorten werk. In 1910 was hij werkzaam bij de dennenaanplant in de omgeving van het Jacobspad. Nicolaas en Antje hadden twee kinderen, een zoon Douwe en een dochter Jeltje. Zoon Douwe is nog op de eilander Zeevaartschool geweest. Op de bekende groepsfoto van Zeevaartschool-leerlingen 1923 staat Douwe Tilstra op de bovenste rij, uiterst rechts. Een zuster van Nicolaas Tilstra, Sietske Tilstra, geboren in 1876, is in 1902 getrouwd met Minne Onnes, de oudere broer van Klaas Onnes. Sietske is in 1937 overleden. Het echtpaar Onnes-Tilstra, dat geen kinderen had, woonde aan de Langestreek om de Noord in het halve huis ten westen van het pension van Jan Coolen. In dit eens zo bekende familiepension, „Pension Friso”, is thans het postkantoor gevestigd. De serre om de Noord is nog steeds aanwezig.

Verhuisd

Omstreeks 1931 zijn Nicolaas en Antje van hun huis aan de Langestreek om de Noord verhuisd naar een huis aan het Halmsnyderspaid. Dit huis, dat in zijn oude vorm reeds lang niet meer bestaat en geheel is gerenoveerd, draagt thans huisnummer 4.

Over de bewoners die in een vroegere periode in dit huis hebben gewoond, dus vóór Nicolaas en Antje, kunnen we ook nog iets vertellen.

Klaas Teensma

Dit huis is nl. ooit bewoond geweest door de eilander koopman Klaas Teensma en zijn vrouw Trijntje Maria Rademaker. Klaas Teensma, die in 1842 op Schiermonnik-

Nicolaas en Antje

oog werd geboren, is in 1870 getrouwd met Maaïke Melles Fenenga. Maaïke is in 1908 overleden. In 1909 is koopman Klaas Teensma getrouwd met de in 1860 geboren Trijntje Maria Rademaker, dochter van Hendrik Rademaker, arbeider, en Thomina Remts Feyes. Klaas Teensma is in 1915 overleden, zijn vrouw Trijntje in 1931. Na het overlijden van Trijntje is het echtpaar Tilstra, Nicolaas en Antje, in het bewuste huis aan het Halmsnyderspaid gaan wonen.

Met dank aan mevrouw Oosterloo (Trijntje Oosterloo-v.d. Geest), die ons aan verschillende gegevens betreffende de familie Rademaker heeft geholpen, besluiten we deze vertelling.

Voor aanvullende informatie, op- of aanmerkingen kunt u steeds contact met ons opnemen via 05193-21670. Maar u kunt ons ook schrijven. Ons correspondentieadres is Rederijwei 9, Anjum, 9133 MR.

24-5-'93.

Het verhaal van Ede Jeppe Visser.

Volgens Trijntje Oosterloo - v.d. Geest klopt zijn verhaal niet.

De naam Klaas Boersma is fout en moet luiden Klaas Teensma.

Volgens Trijntje Oosterloo - v.d. Geest was Klaas Teensma geen marskramer, maar koopman.

Het verhaal met eventuele fouten volgt hier - bij in dezelfde vorm zoals Ede Jeppe Visser het destijds op papier zette!

In het huis waar Nicolaas Tilstra en zijn vrouw Antje het laatst woonden (Helmsnyderspad 4) woonde ± 1900 een soort marskramer Klaas Boersma.

De man had ook een feestkraam en stond met Pinksteren in het centrum van het dorp (Folkerts Schün). Hoogstwaarschijnlijk was hij ook eigenaar van een snoepkraam.

's Winters stond hij dikwijls met een tentje op het ijs. Bij andere feestelijkheden was hij meestal ook van de partij.

Op het eiland werd hij ter onderscheiding van de vele Klazen "Klaas Boe" genoemd (geen scheldnaam).

Hij trouwde rond 1920, misschien iets eerder, met Trijntje Rademaker, zuster van Marten Rademaker en Catharina (de moeder van Trijntje Oosterloo - v.d. Geest). *

* Hier klopt iets niet. De moeder van Trijntje Oosterloo - v.d. Geest heette immers Catharina Meinsina Postma! Oplossing zie verder!

Toen Klaas en Trijntje waren overleden
kwamen Nicolaas en Antje in het
huis aan het Helmsnyderspad te wonen

Nicolaas en Antje hadden een zoon
Douwe + en een dochter Jeltje.

Nicolaas deed alle soorten werk. In 1910 was hij
werkzaam bij de dennenaanplant in de
omgeving van het Jacobspad.

De vrouw van Nicolaas was geen eilandse
van geboorte

Het gezin van Nicolaas Tilstra woonde jaren lang
in het halve huis ten Noorden van het hal-
ve huis van Jackel Sijtsma. Jackel Sijtsma
woonde aan het Westeind van de Lange
streek om de Zuid.

Zie speciale beschrijving Langestreek
Westeind.

Catharina Meinsina Postma gehuwd met
Klaas v.d. Geest.

kinderen: Klaas v.d. Geest * 1903 Teerman
en schrijver.

Trijntje v.d. Geest * 1906, is
mevrouw Oosterloo

De moeder van Catharina Meinsina Postma is
eerst getrouwd geweest met Rademaker
en daarna met Postma

Nie verder vooruitvoering informatie
de ringband: Eilander families.

Ook in deze vertelling van Ede Jeppe Visser komen een paar fouten voor!

De oudere vrouw bij de buiten deur van haar huis
zij was de buurvrouw van de familie Houw Grilk.
Haar eigen naam was Tryntje Rademaker, Tryntjen
Rademaker.

Ze was een zuster van Jorrit Rademaker en van
Catharina v.d. Geest - Rademaker

Catharina v.d. Geest - Rademaker is de vrouw van
Klaas v.d. Geest. Zie de groeps foto van de Voerstreek
Zij waren de ouders van Tryntje Oosterloo - v.d. Geest
(na dien in verband met de naam Postma?) Zie
oplossing eerder in deze ringband!

Tryntjen Rademaker trouwde op latere leeftijd met
Klaas Boersma. Klaas Boersma werd, ter onderschei-
ding van de vele andere mannen die de naam
Klaas droegen, Klaas Boe genoemd.

{ Klaas Snip	{ Klaas Pip	Klaas Hansen
{ Klaas Onnes	{ Klaas Jansen	moeder Jansje
{ Klaas Stietse	i.v.m. tabak	afgeleid van
{ Klaas Visser	premieën	Trich/of Hansen
van Germe en Tietje		

Klaas Boersma was handelaar in fruit en andere artikelen.
Stond met de Pinksteren met een kroon tegen
Falkeits Schijn en 's winters met een kroon op
het ijs

In het huisje woonden later Nicolaas Tilstra

5
met vrouw en kinderen (toen Klaas en Trijntje waren
overleden)

In het zelfde huis (verbouwd) woont nu nog een
dochter van de Tilstra's: Jeltje, de weduwe van
Smit

Het is niet bekend of Trijntje Rademaker of Klaas
Boersma, Klaas Boe, eerder getrouwd waren.
Is nu wel bekend!

Schiermonnikoog - In de duinen

Foto R. Mellema. Uitgave firma R. Deelstra 1919.

Uitgave Bazuin poststempel 1947.

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Van een lezer uit Bennebroek ontvingen we speciaal voor de publicaties in de N.D. Courant een aantal foto's die zo'n 60 à 70 jaar geleden op Schiermonnikoog zijn genomen. We zijn deze lezer ten zeerste erkentelijk, ook al omdat bij de toegezonden foto's (met enige moeite en geduld) de meeste gegevens konden worden achterhaald.

De foto die u vandaag in deze rubriek aantreft is gemaakt bij het huis

De eilander Fanfare jubileum 1888 - 1928

van LOUW GRILK sr. aan het Westeind van de Langestreek. De juiste datum is zonder enige twijfel in september 1928 geweest, het jaar waarin de eilander fanfare veertig jaar bestond. Overdag was er feest in het dorp en 's avonds in hotel v.d. Werff.

LOUW GRILK jr. maakte ter gelegenheid van het jubileum een grote lichtbak met gekleurde lampjes waarin de volgende tekst was aangebracht 1888 FANFARE 1928

Deze lichtbak hing 's avonds in de hotel serre. De verlichting had veel bekijks omdat een dergelijk technisch snuffje nog nooit eerder op het eiland was vertoond.

Op de foto ontbreken door een fout van de fotograaf links en rechts de mannen van de kleine en grote trom. De fotoman heeft jammergenoeg geen rekening gehouden met het feit dat hij een zeer uitgebreid korps op de foto moest zetten.

We gaan nu de leden van de jubilerende fanfare aan u voorstellen:

Voorste rij v.l.n.r. GERRIT VISSER, RIEKERT VISSER, TEUN MATROOS, WIEGER V.D. GEEST, LEO V.D. VEEN (kwam in 1927 op het eiland), JITZE DE VRIES, veldwachter MINNEMA.

Achterste rij v.l.n.r. EDE VISSER, JILKE VISSER, THEUNIS RIEKERT VISSER, directeur E. TEENSTRA, JAN DOBBENGA, JACOB DRENT, HARM DRENT, vervolgens een timmermansknecht werkzaam bij WIEGER V.D. GEEST. Onder voorbehoud is zijn naam PIET DE ROOS (kwam van Delfzijl), tenslotte WILLEM VERWER.

Bij navraag bleek dat de man met de kleine trom KLAAS VERWER (broer van WILLEM) geweest kan zijn en de man met de grote trom TJEERD van GRIETJE. Zoals vermeld staan ze beiden net niet meer op de foto.

Voor reacties zijn we steeds bereikbaar (ook 's avonds) via 05193 - 1670.

Deze bijna 70 jaar oude foto van de beide fanfares op Schiermonnikoog is genomen aan de Langestreek in de 2e helft van 1919. De meningen van enkele oudere eilanders die de foto met zeer veel belangstelling hebben bekeken lopen nogal uiteen. We zijn tot de conclusie gekomen dat de foto is gemaakt of op Koninginnedag 31 augustus 1919 of op de dag dat meester Gasau afscheid nam van de lagere school en het afscheidsfeest met muziek door de 2 eilander fanfares werd opgeluisterd (er was toen nog geen I.N.).

In het jaar direct na de 1e Wereldoorlog (1914/1918) waren grote Ierse sportpetten (extra groot model) echt in de mode en in lichte en donkere kleuren ook op het eiland reeds verkrijgbaar.

Als u de foto goed bekijkt kunt u zien dat enkele muzikanten zich reeds zo'n moderne pet hebben aangeschaft.

Aan de rechterkant van deze foto, op de Noordoosthoek van het oude plantsoen, staat de martiale dorpsveldwachter Minnema in zijn nog nieuwe uniform. Minnema kwam in 1915 naar Schiermonnikoog. We ontvingen deze bevestiging van zijn 76-jarige zoon die thans als gepensioneerd gezagvoerder in Vlissingen woont.

Veldwachter Hoogeveen

Tot dusver verkeerden we in de veronderstelling dat Minnema de onmiddellijke opvolger was van veldwachter Sake v.d. Werff, doch weten nu sinds korte tijd dat er in de periode tussen 1913 en 1915 ook nog een andere politieman op Schiermonnikoog dienst heeft gedaan, nl. agent Hoogeveen. Veldwachter Hoogeveen is op jonge leeftijd plotseling overleden en woonde gedurende zijn korte dienstdag op Schiermonnikoog in "Duinoord", de voormalige lichtwachterswoning bij de Nooist Tuer.

De huizen

We gaan nu eens kijken naar de huizen op de achtergrond om eens te zien of we u kunnen vertellen wie daar, op het moment dat de foto werd genomen, hebben gewoond.

Vorig jaar, ter gelegenheid van het jubileum van de fanfare op Schiermonnikoog, plaatsten wij in deze rubriek een foto uit 1919 waarop de beide eilander korpsen waren afgebeeld, marcherend over de Langestreek. De foto was afkomstig uit de verzameling van Eddie Bakker en werd ons als geschenk voor publicatie toegezonden.

Bij een recent bezoek van Eddie aan onze schrijfkamer kwam nog een foto van de beide korpsen te voorschijn die precies 9 jaar later (in 1928) op bijna dezelfde plek is gemaakt bij de winkel van R. ZEILINGA met het pad naar de NOOIST TUER op de achtergrond. De foto die door een (nog) onbekende fotograaf is gemaakt, is als ansichtkaart uitgegeven door de firma R. ZEILINGA. De meeste namen zijn opgespoord, enkele namen ontbreken. Mocht u ons aan de namen van de onbekende personen kunnen helpen of ons nog iets bij deze foto kunnen vertellen dan verzoeken wij u contact met ons op te nemen via 05193-1670. Bij voorbaat dank!

In verhalende vorm volgen hier de na-

Correcties en aanvullingen

Met de muziek mee!

Langestreek Schiermonnikoog

Van een lezer uit Bussum M.S.Th. KRUISINGA die zelf als 12 jarige muzikant op deze foto staat, ontvingen we een brief met een paar correcties en aanvullingen bij de vertelling in de N.D. Courant van 26 januari. Omstreeks 1928/29 kwamen 5 jongens bij 'de muziek', waarvan E. TEENSTRA dirigent was

TJALLING DE JONG ALT; COR VISSER BARITON; JAN ELLES KLEINE TROM; KLAAS MATROOS BUGEL; MARTEN KRUISINGA BUGEL.

Een aantal andere lezers reageerden eveneens op dit artikel. Samengevat volgt hier het resultaat van de binnengekomen berichten: De foto is gemaakt in de nazomer van 1931. De man achter de grote trom is RENZE VISSER. De jongen met de kleine trom rechts van het vaandel is JAN ELLES; hij werd JAN LUUTJEN genoemd als zijnde de zoon van LUUTJEN en MARIE. Naast MELLE KALFSBEEK staat niet zijn zoon DOUWE maar COR VISSER (bariton). De jongens geheel rechts naast PAULUS DIJKSTRA zijn MARTEN KRUISINGA en KLAAS MATROOS. De man met de gleufhoed is niet EDE VISSER maar FOPPE BAKKER. Naast Foppe staat TJALLING DE JONG. Opzij van veldwachter MINNEMA en slechts gedeeltelijk zichtbaar staat LYTJE WILLEM. Achteraan rechts staat een muzikant wiens voor naam KLAAS is (achternaam onbekend); hij werkte bij een boer in de polder. Volgens één van onze vrienden op Schiermonnikoog vernamen we nog dat het vaandel in dat jaar nieuw was. MARTEN KRUISINGA en andere belangstellende lezers, heel hartelijk dank! U kunt ons steeds bereiken via tel. 05193-1670.

Westend Langestreek

Schiermonnikoog

De foto van het West-end van de Langestreek die we vandaag plaatsen en waarop het nieuwe huis van gezagvoerder LOUW GRILK is afgebeeld, is in 1911 gemaakt door de fotograaf W.J. HEERINGA uit Dokkum en in hetzelfde jaar nog als ansichtkaart in omloop gebracht door de winkelier R. DOBBINGA van Schiermonnikoog.

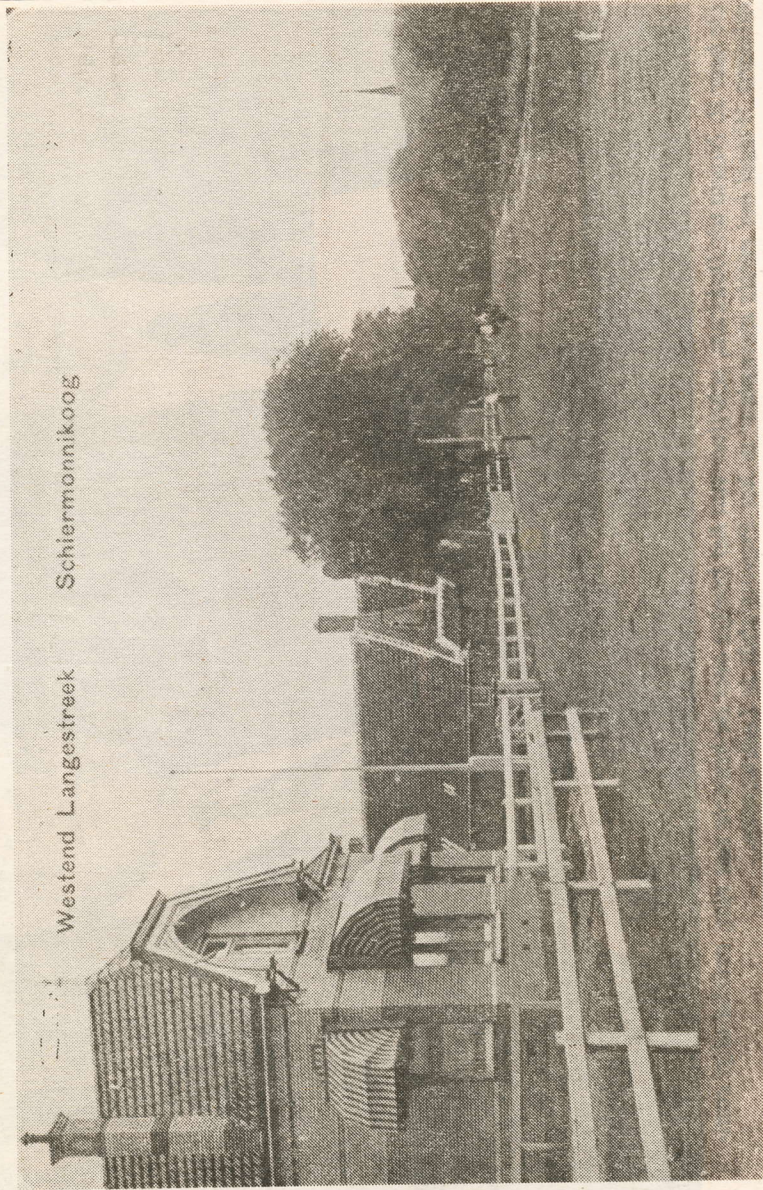
De foto moet onmiddellijk na de afbouw van het nieuwe huis van gezagvoerder LOUW GRILK zijn gemaakt want dit pand werd in 1911 opgeleverd.

In combinatie met verschillende onlangs gepubliceerde foto's van het West-end van de Langestreek hebben we reeds uitvoerig over de bewoners van al die gefotografeerde huizen verteld. Toch willen we het nog even hebben over één huis wat niet meer op de vandaag geplaatste foto is te zien en wat heel in de verte voorbij de tweede witte lantaarnpaal was gebouwd. Op die plek stond o.a. het huis van ANTOON JAN BAKKER en zijn vrouw CAROLINE JONKER. We noemen hun namen met opzet want de vandaag afgedrukte foto (ansichtkaart) is nl. op 7 juni 1912 vanaf Schiermonnikoog verzonden door hun beide kinderen, de tweeling FOPPE en GERRIT BAKKER (geboren in 1905), aan den Wel-edl. Heer R. Kuiper te Broek onder Akkerwoude met de volgende mededeling (die we met toestemming van de familie mochten publiceren), 'Lieve mh en jrf. Wij gaan nog altijd zoet naar de zondagsschool maar denken nog heel vaak aan U. Zijt vriendelijk van ons gegroet, Gerrit en Foppe Bakker.'

Voor de niet ingewijde vereist de naam van de gedresseerde enige toelichting. De oefenaar of evangelist de heer R. KUIPER kwam omstreeks de eeuwwisseling naar Schiermonnikoog en woonde in het huis aan de Voorstreek ten westen van het huis van GOT AAL. In het huis van GOT AAL vestigde later na een verbouwing KEES DE VRIES

Uit de oude foto-doo's

DOOR BRAM SPIER

De ansichtkaart van Gerrit en Foppe Bakker 1912

zijn slagerij met winkel en nog later werd dit huis de recreatiewoning 'Sonja'. Het huis is onlangs weer op nieuw verbouwd.

Aan de andere kant van de Middenstreek, aan de noordkant, ongeveer tegenover het huis van GOT AAL stond een rijtje huizen wat De Kazerne werd genoemd. (Opzij van de kazerne liep in noordelijke richting een dijkje naar de Langestreek. Dit dijkje wat de Lytj dyk werd genoemd begon op de plek achter het huidige pand Middenstreek 48. In het pand Middenstreek 50 vinden we

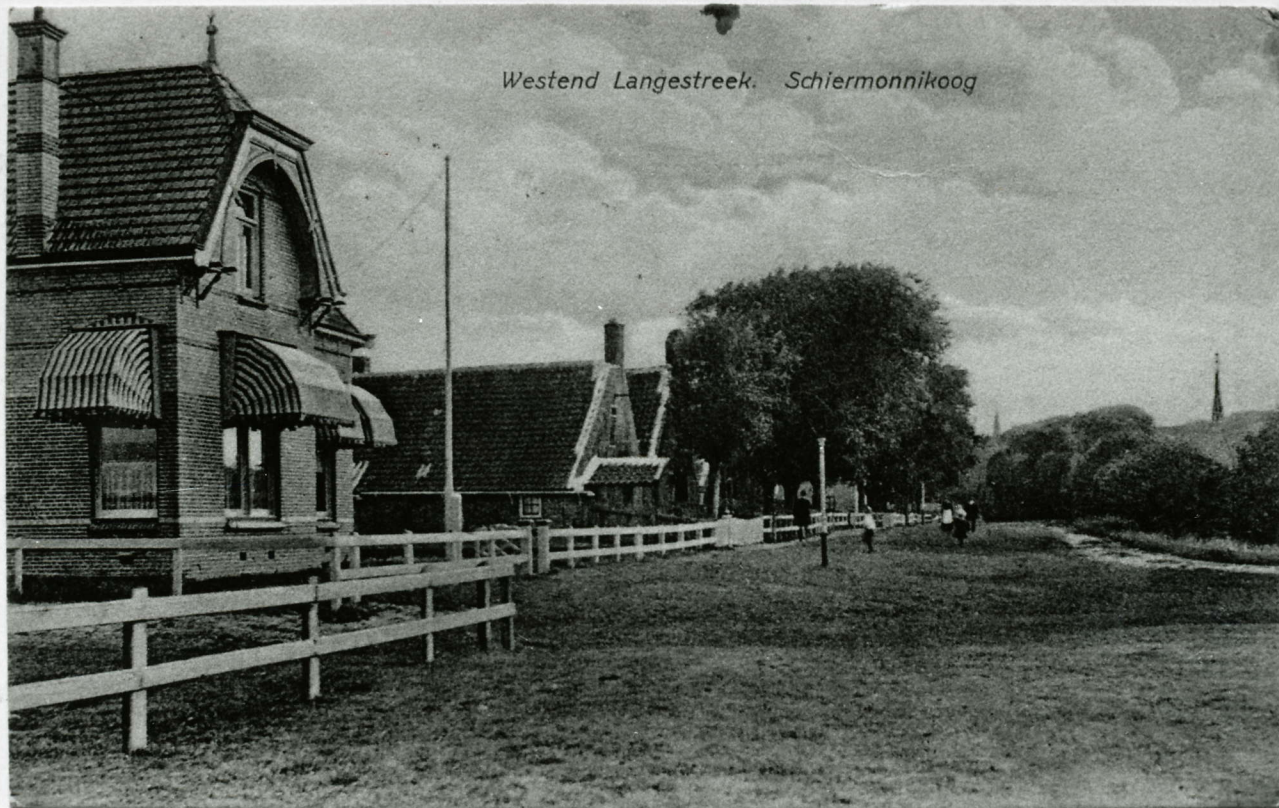
nog één van die oude huizen terug). Aan het westelijk gedeelte van De Kazerne grensde een gebouw wat de naam De Hülk kreeg en waarin door de gereformeerde gemeente kerkdiensten werden gehouden. De heer R. KUIPER was voorganger. Mede door de stimulerende invloed van de heer KUIPER verrees in 1906 een echt kerkgebouw voor de gereformeerde gemeente aan de Langestreek.

Na de komst van dominee HASPER, omstreeks 1911, verliet de heer R. KUIPER het eiland voor een

standplaats aan de vaste wal. Het is in die periode geweest, dat de ansichtkaart door GERRIT en FOPPE BAKKER werd verzonden.

Omstreeks 1920/'21, na het vertrek van dominee HASPER, kwam de heer KUIPER weer als voorganger op het eiland terug. Hij is op Schiermonnikoog gebleven tot de komst van dominee Tj. van WIEREN (1930). De heer KUIPER is daarna vertrokken naar Hindelopen. Met dank aan EDDIE BAKKER die ons de foto toevertrouwde en aan mevrouw OOSTERLOO die ons reeds vorig jaar één en ander vertelde over de geschiedenis van de gereformeerde kerk op Schiermonnikoog besluiten we deze vertelling.

Mocht u nog iets aan dit verhaal willen toevoegen, dan kunt u ons steeds via 05193 - 1670 bereiken.

HET NIEUWE HUIS, GEHEEL LINKS, IS IN OPDRACHT
VAN GEZAGVOERDER LOUW GRILK GEBOUWD
DOOR DIENS ZWAGER DE TIMMERMAN EN
AANNEMER ALBERT SCHAAFSMA.

Langestreek Westeind, zomer 1912. z.o.z.

De foto is als ansichtkaart uitgegeven door elfde Boekhout. Poststempel 1913. De foto opname is gemaakt in 1911 of 1912.

Het huis links is gebouwd van een soort witte Zandsteen. De zandsteen werd of het eiland gefabriceerd, waarbij gebruik werd gemaakt van duinzand. Deze stenen werden ook gebruikt bij de bouw van het huis van de familie van Hoorn 1910 en Opduin 1913. Het huis werd in opdracht gebouwd voor Rouw Grik Sr. De timmerman-aannemer was Albert Schaafsma.

Rouw Grik was kapitein bij de Oostree elkschappij. Hij was getrouwd met Pietje Schaafsma. Pietje Schaafsma was een dochter van Watze O. Schaafsma, de eigenaar van het hotel of logement.

De timmerman-aannemer Albert Schaafsma was een broer van Pietje, zodat het huis van gezagvoerder Grik gebouwd werd door zijn neef.

De namen van de 4 kinderen van Rouw Grik en Pietje Schaafsma waren: Meinsina, Janke, Pieta (zie de schoolfoto van 1911) en Doon Rouw, die ter onderscheiding van zijn vader meestal Rouwtje werd genoemd.

Voordat het huis van Rouw Grik werd gebouwd lag op deze plek een groot erf dat behoorde bij de kleine boerderij van de familie Boersma. Deze kleine boerderij ligt ten Oosten van het huis van Rouw Grik. Over dit erf liep een weggebak in de richting Zuid-Noord.

Rechts de torenspits van de Gereformeerde Kerk. Links de torenspits van de Ned. Herv. Kerk.

Het 3^e huis werd aan de Noordzijde verbouwd en werd

bewoond door Thomas Jaske, gehuwd met Janke van
Borssum Waalkes.

Het 4^e huis werd in ieder geval omstreeks 1920 bewoond
door Riemer de Jong en zijn vrouw Etje.

Riemer de Jong was weer kman. Zijn vrouw Etje was ba-
ker. Riemer was mede oprichter van de ebauder fan-
fare (1888)

die ook foto West-end Rongerhoek omstreeks 1920.

Ede J. Visser heeft in zijn jonge jaren het aantal schaf-
pen eens geteld die hij moest maken om van het West-
end naar het Oost-end te komen.

Van de deur van het huis Schaafsma (later Jensen
West-end) tot de huisdeur van Pathmos telde Ede
853 — flinke schappen.

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

s.s. 'Wolsum's' kapitein Louw Grilk sr.

In het lange verhaal over Hendrik Feyes, gezagvoerder op het Bark-schip 'Willem Eggerts' (1899-1910) dat we onlangs in deze rubriek plaatsten, kwam ook de naam Janneke Grilk ter sprake die in een vroegere periode (1888-1899) gezagvoerder op de 'Willem Eggerts' is geweest en die eveneens van Schiermonnikoog kwam.

Hij werd in 1850 op het eiland geboren en overleed in Batavia in 1899. Janneke Grilk was getrouwd met Meinsina Jaarsma. Het echtpaar had een zoon Louw en een dochter Trijntje.

Zoon Louw Grilk (1876-1948) werd eveneens gezagvoerder, o.a. op het s.s. 'Wolsum' thuishaven Amsterdam. Een scherpe foto van dit schip die we vandaag plaatsen is genomen in 1920 in een haven aan de St. Lawrence rivier in Oost Canada.

Het s.s. 'Wolsum', direct gebouwd na de 1e wereldoorlog, was in die tijd al een groot vrachtschip. Het s.s. 'Wolsum' was uitgerust met een radiozend-installatie die voor het eerst tegen 1920 op de Nederlandse vrachtschepen werd geïnstalleerd door een Franse Radio Maatschappij.

Het was in die jaren een grote eer als een jonge gezagvoerder op zo'n

groot vrachtschip werd aangesteld. Louw Grilk was een telg uit een familie van zeevarende, zowel van vaders als van moeders zijde.

Gezagvoerder Louw Grilk was getrouwd met Pietje Schaafsma. Een van hun kinderen, dochter Pita die in 1980 is overleden was een kenner van de eilander taal. Zij heeft een aantal ontroerende gedichten in die taal gecomponeerd waarvan een drietal door Hendriëtte op muziek zijn gezet.

(Zie hiervoor ús eilaun Besangen pag. 99-100-101).

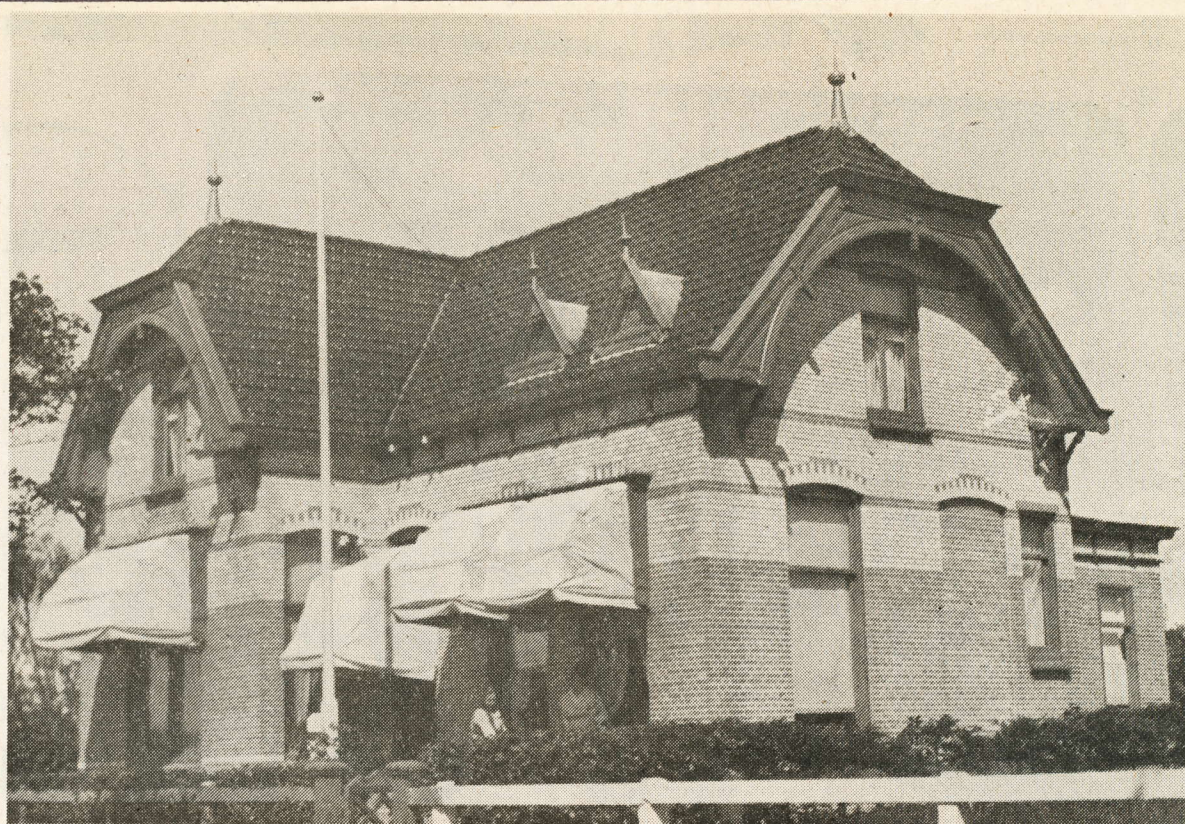
kapitein Rouw Grik sr. ; Toen van de kapitein zelf vaart
Janke Grik die o.a. jongvoeder
was op de „Willem Eggerts“
voor Hendrik Teyen.

Kapitein Rouw Grik sr. was kapitein op het s.s. „Wolsum“.
De foto is genomen onstreeks 1920 in een haven aan
de St. Lawrence rivier in Oost Canada.

Het s.s. „Wolsum“, direct gebouwd na de 1^e Wereldoor-
log was in die tijd al een groot vrachtschip.

Het s.s. „Wolsum“ was uitgerust met een radio zend in-
stallatie die voor het eerst tegen 1920 op Nederlandse
vrachtschepen werden geïnstalleerd door een Franse
Radio Maatschappij.

Het was vroeger een joch eer als je als jong kapitein op zo'n
groot vrachtschip mocht varen.

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Langestreek Westend

Het huis van de fam. Louw Grilk

De vandaag geplaatste foto die door een amateur fotograaf is gemaakt in de 2e helft van de 20er jaren, past ook zo'n beetje in de lange reeks van Zeevaartschool verhalen en vertellingen over eilander zeelieden.

De eigenaar van het pand is nl. kapitein LOUW GRILK, o.a. bekend van het s.s. „WOLSUM”, waarover we vorig jaar uitvoerig in deze rubriek hebben geschreven. De foto of eigenlijk het negatief werd ons voor publicatie in de N.D. Courant geschonken door zijn kleinzoon. Daar deze kleinzoon de N.D. Courant regelmatig ontvangt blijft de familie goed op de hoogte van allerlei gebeurtenissen in N.O. Friesland en op Schiermonnikoog.

Het huis van gezagvoerder LOUW GRILK is in 1911 gebouwd door timmerman aannemer A. SCHAAF-SMA, een zwager van de gezagvoerder. Het was een gezellig huis. De vierkante ruimte van de betrekkelijk

grote kamer boven werd enigszins beperkt door het schuine dak. Hieronder was veel berg- en knutselruimte. De mannen (vader en zoon) waren echte hobbyisten, modelbouwers van schepen enz.

Op de foto is aan de Oostzijde een blindraam te zien. Eerder was hier een buitendeur naar de keuken.

Het lage gedeelte aan de Noordzijde is de bijkeuken en is waarschijnlijk later bijgebouwd.

Aan de Noord West zijde (op de foto niet te zien) bevond zich een grasveld met een zijte omringd door een hoge groene heg.

De beide jongedames zijn 2 dochters van het echtpaar GRILK-SCHAAF-SMA. Links in het zonnetje zien we PITA GRILK en rechts in de schaduw staat JANKE GRILK.

De kinderen van het echtpaar GRILK-SCHAAF-SMA waren MENSINA geboren in 1898, JANKE geboren in 1900, PITA geboren in 1905 en zoon LOUW geboren in 1909.

PITA GRILK heeft een aantal ontroerende gedichten in de eilander taal gecomponeerd. Een drietal daarvan die door HENRIËTTE op muziek zijn gezet treffen we aan op pagina 99 - 100 - 101 van het prachtige liedboek „ÚS EILAUN BESANGEN”.

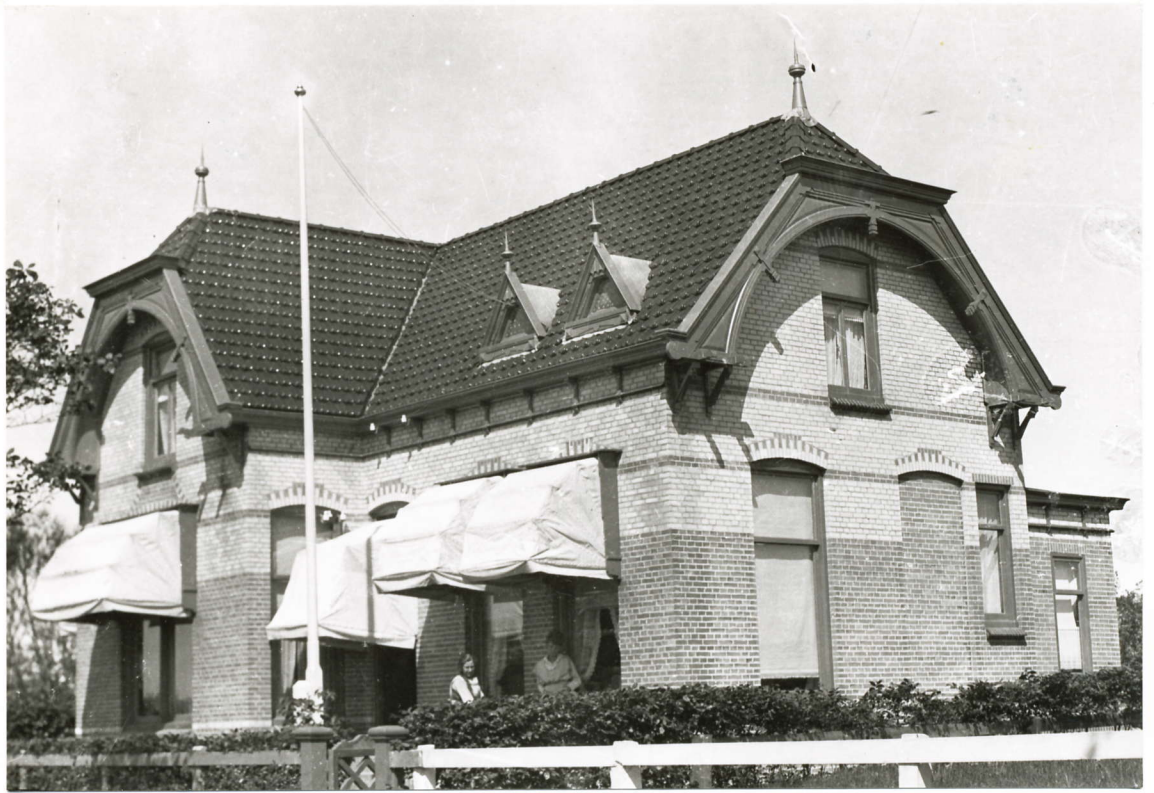

foto ± 1931 2 (Indische) jongen van de Lee vaart school met 5 eilanders meisjes. De foto is genomen in de tuin om de Noord bij Rouwrik, Langestreek West.

Jongen Lee vaart school onbekend. Dames zittend links Rita Quilk, rechts Martha Karst. Dames staand v.l.n.v. Nettie Coolen, Ida Jansma?, Janke Quilk.

Dezelfde personen staan in andere volgorde op de onderste foto.

In de jaren van de 1^e Wereldoorlog (1914-1918) hadden de matrozen van de kustwacht ook reeds een orkestje of strijke.

(herinnering van Meinsina Taber (*1912), die er als 4-jarig meisje bij tante Pietje Grilk-Schaafsma tussen zat als bij haar tante thuis gespeeld werd).

"Mijn oudste nichten hadden connecties met de matrozen. De oudste, Meinsina Grilk is in 1921 met A.J.W. Verloop getrouwd.

Verder herinner ik me Buwalda, later advocaat in Groningen en Dijkstra, die met Tenna Wiebes is getrouwd."

Summer 1930? Op deze kleine foto is alleen maar Rouw-
tje Geilke te herkennen. Hij staat geheel rechts met
gloefhoed.

In de Reddingboot staat rechtop Rouw Grilk.

Achterop deze foto heeft Rouw met potlood geschreven:

Roer in de Reddingboot in 1931.

Ter herinnering aan de oefening Aug. 1931; 2 jaar
vaste roer geweest en op deze oefening medege-
vraagd als waarderung voor de jaren 1927-1929 als
roer.

Veel dank!

Van een lezer uit Bennebroek, een nazaat van een zeer bekende eilander familie, ontvingen we per post een negatief van een foto die omstreeks 1920 door een onbekende amateurfotograaf is genomen aan het Westeind van de Langestreek. Daar de foto niet als ansichtkaart in omloop is gebracht mogen we wel stellen dat de foto van vandaag zeer uniek mag worden genoemd.

Door correspondentie is het gelukt de namen te achterhalen van de bewoners die omstreeks 1920 (of eerder) in de afgebeelde huizen hebben gewoond. Zoals u ziet, bevindt de Langestreek zich nog in zijn bijna originele toestand. Alleen is aan de rechterkant een enigszins verhard 'wooinspaid' ontstaan. Ook maken we u attent op de twee wit geschilderde (met donkergrijs onderstuk) lantaarnpalen, links op de foto; het bewijs dat de foto in ieder geval voor 1925 is genomen.

We gaan nu eens zien wie in de huizen achter de witte hekjes hebben gewoond en houden ons aan de volgorde van west naar oost.

In het allereerste huis geheel links met de twee grote iepen was na 1860 een herberg (kroegje) gevestigd die gedreven werd door DEEUW GERDINE of wel GERHARDINA SCHULTZE, sinds 1860 weduwe van DOUWE BOTES DONEMA. DEEUW GERDINE is in 1885 overleden. Daarna is het huis bewoond geweest door LIEUWE DE JONG en zijn Groningse vrouw ETJE, die behalve huisvrouw ook nog baker was. LIEUWE DE JONG was werkmans. Hij is in 1888 mede-oprichter van de eilander fanfare geweest.

In het begin van de twintiger jaren waren LIEUWE en ETJE 25 jaar getrouwd. Door een groepje jongelui werd voor het bruidspaar in het diepste geheim een erepoort gemaakt die 's nachts aan de zware uitloper of zijtak van één van de iepen zou worden bevestigd.

ANDRIES WIELEMA die ook van de partij was en in de iep was geklommen stapte mis, struikelde en kwam samen met de erepoort naar beneden. Hij kwam gelukkig met de schrik vrij. De erepoort is er toch gekomen en LIEUWE en ETJE zijn van het lawaai niet wakker geworden.

In het tweede huis woonde de familie WIERSMA. Het echtpaar WIERSMA werd op het eiland meestal JAN en GRIET genoemd. Vanaf 1 april 1886 tot in 1911, toen de Nooist Tûer buiten bedrijf werd gesteld, is JAN WIERSMA op deze toren lichtwachter geweest. Hij is in 1935 op 81-jarige leeftijd overleden. Hun zoon FOKKE was loods in Delfzijl.

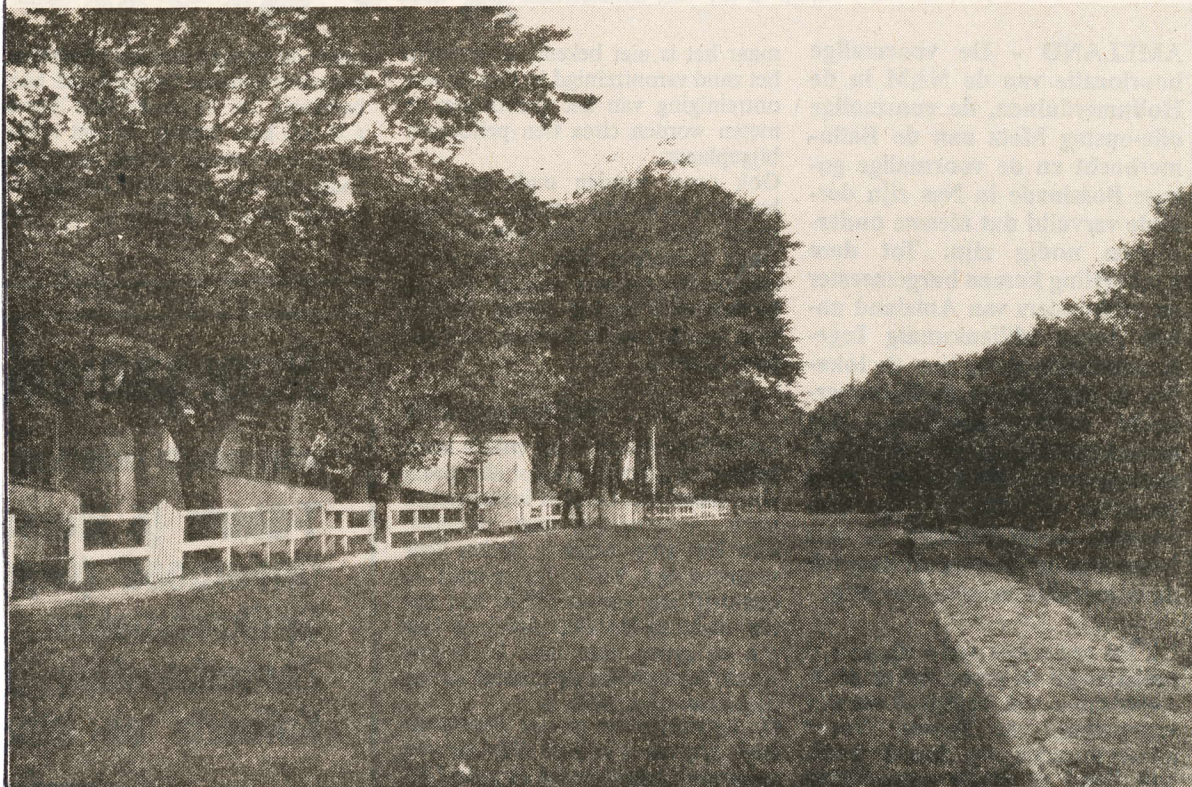
JAN WIERSMA was altijd in gezelschap van zijn onafscheidelijke tabakspijp waar hij steeds de brand in had. Hij was ook vaak op de punt van het Rif te vinden met de botbak en het botwant voor een maaltje schaar. Zijn vaste route op weg naar de dijk en dan naar het Rif was langs het Melle Grytjenspaid. Voor het

Jan Wiersma * 25-9-1853 † 28-3-1935
 kustwachter te Schiermonnikoog; op
 18-11-1880 te Schiermonnikoog gehuwd
 met Margartha P. de Jager * 18-3-1854 te
 Scheveningen † 16-9-1944 te Delfzijl.

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Langestreek Westend omstreeks 1920

huis van JAN en GRIET (haar echte
voornaam was MARGARETHA)
stonden twee prachtige lindebomen.
In het volgende huis, het huis met
het grote witte hok, woonde JAC-
KEL SIJTSMA. Als we ons niet ver-
gissen heeft dit witte hok er heel lang
gestaan. Zou het nog aanwezig zijn?
Nog verder in oostelijke richting ko-
men we bij een z.g. kort huis. Hier
woonde de moeder van de JASKIS'S
met haar dochter GEERTJE en haar

zonen THEUNIS en THOMAS. We
vermoeden haast dat THEUNIS
JASKI naar de verrichtingen van de
fotograaf staat te kijken. De drie
huizen die dan volgen, doch die am-
per zijn te onderscheiden werden be-
woond door:

het 1e huis door TUNKE BEP en
daarna door lichtwachter FEYE DE
GROOT en zijn vrouw ANJE BEU-
KEMA.

Het 2e huis door ANTOON JAN

BAKKER en zijn vrouw CARO-
LINA JONKER.

Het 3e huis door PIETER ONNES
en zijn vrouw LIESBETH DE
JONG.

Volledigheidshalve hebben we deze
huizen en hun bewoners toch nog
even genoemd.

We vertrouwen, dat u deze prachtige
foto met genoegen heeft bekeken.

Voor uw op of aanmerkingen kunt u
ons bereiken via 05193 - 1670.

ook met geschreven Thomas en Theunis
Jaski.

Onscherpe foto. De foto is gemaakt door of Ale Karst (1863 - 1944) of zijn zoon Jan Karst (1892 - 1953). zie pag. 54 en pag. 60 Schiermonnikoog geslachten.

De foto is een onscherp beeld van het Westeind van de Lange streek.

Het bijzondere van deze foto zijn de 2 zeer lange masten in de groenstrook.

Waar dienen deze masten voor?

De ene lange mast staat voor het huis van Nieuwe de Jong en Etje;

De andere mast staat voor het huis van de Jaski's.

Volgens Ede Jeppe Visser is de foto na 1925 genomen omdat de oude lantaarn palen voor de olie lampen al niet meer aan werig zijn, nl. die voor het huis van Jackel Sijtsma en die verderop tegenover het Hoosepad.

De lichte plek in het gras is tegenover het "lytje paid", een dijkje tussen de tuinen van de Noordkant Middenstreek.

Aan het Westeind van de Lange Streek, zomer 1928

SCHIERMONNIKOOG - Door de medewerking van Bouke Henstra van Schiermonnikoog kwamen we onlangs in het bezit van de vandaag geplaatste foto die in de zomer van 1928 is gemaakt door een tot dusver onbekend gebleven fotograaf bij het huis van Antoon Jan Bakker aan het Westeind van de Lange-streek.

De man op het bankje is Antoon Jan Bakker wiens geboorte op 24-8-1876 ten gemeentehuize te Schiermonnikoog werd aangegeven. Hij was een zoon van Foppe Bakker (van beroep eveneens bakker) en Aaltje Martens Smids. De broers en zusters van Antoon waren Eldert (★ 1871), Martha (★ 1873), Marten (★ 1874), Elisabeth (★ 1881), Henderika Margretha (★ 1883).

Antoon Jan Bakker was van beroep voerman. Ook heeft hij bij verschillende boeren op het eiland gewerkt. Op 29-10-1903 is hij te Schiermonnikoog getrouwd met Carolina Jonker die oorspronkelijk uit Zwolle kwam en aldaar op 6-1-1876 was geboren. Op de foto is ze links van haar man te zien. Ze is dan 52 jaar. Rechts in de deuropening staat hun 14-jarige dochter Aaltje (geboorteaangifte ten gemeentehuize op 21-9-1914). Het echtpaar had ook 2 zonen (een tweeling) Foppe en Gerrit die in 1905 waren geboren.

Om een juist idee te krijgen waar precies het huis van het gezin Bakker aan de Langestreek was gesitueerd gaan we zo'n zeventig jaar in de tijd terug en zien dan dat het huis ten westen van de woning van de familie Bakker werd bewoond door Tunke Bep ofwel de weduwe

Tunke Teensma. Zij was de grootmoeder van Tonnie Teensma (geboren in 1901 en in 1925 getrouwd met gezagvoerder Hendrik Teunis de Boer) en van Wietske Teensma (geboren in 1903). Tunke Bep woonde hier met genoemde kleindochter Wietske. In een latere periode woonden in dit zelfde huis lichtwachter Feije de Groot en zijn vrouw Anje Beuke-ma.

Aan de oostkant van het huis van het gezin Bakker stond het huis van de zeeman Pieter Onnes en zijn vrouw Elisabeth de Jong, die meestal Liesbeth werd genoemd. Dit echtpaar had 3 kinderen: Minne of Menne, geboren in 1888. Tjalling, geboren in 1894, werd later stuurman.

Grietje, geboren in 1894, tweeling zuster van Tjalling. Grietje Onnes trouwde in 1917 met gezagvoerder Ambrozius Dobbenga.

Met deze korte vertelling hebben we het huis van het gezin Bakker en de bewoners van de beide huizen in de onmiddellijke omgeving uitvoerig beschreven. Voor uw commentaar en op- of aanmerkingen kunt u steeds contact met ons opnemen via 05193-21670. Maar u kunt ons ook schrijven. Ons correspondentie-adres is Rederijwei 9, Anjum 9133 MR.

De Reddingboot

Eén van onze lezers kwam onlangs door erfenis in het bezit van een stapeltje oude en zeer oude exemplaren van „De Reddingboot” (een uitgave van de N.Z.H.R.M., later K.N.Z.H.R.M., nu K.N.R.M.).

Onze lezer, de zoon van een zeer

bekende opstapper van een zeer bekende motorreddingboot van vroeger is door omstandigheden erg aan huis gebonden en beleeft vooral aan deze oude maritieme edities enorm veel lees- en kijkgenot. Door bovengenoemde schenking is zijn verzameling Reddingboot-afleveringen, met uitzondering van de eerste nummers uit de beginjaren, nagenoeg compleet.

Gezocht worden nu nog de allereerste exemplaren nr. 1 tot en met nr. 31 en het exemplaar nr. 34. Indien er lezers zijn die deze Reddingboot-afleveringen of één van deze exemplaren beschikbaar willen stellen, verzoeken we hen contact met ons op te nemen via 05193-21670 of via ons correspondentie-adres Rederijwei 9, Anjum 9133 MR. Wij zorgen er dan verder wel voor dat deze afleveringen hun juiste bestemming bereiken. Bij voorbaat vriendelijk dank!

Volgens mevrouw Oosterloo is genoemde Tunke Bep, die in het huis ten Westen van Antoon Jan Bakker woonde, de grootmoeder van Louise Mellema geweest (van moeders zijde.)

De moeder van Louise Mellema heette Fenna Orre.

Zij was een dochter van Theunke Jeppes Teensma die getrouwd was met Teen Jeppes Orre.

Theunke Jeppes Teensma is Tunke Bep (1841 - 1925).

Reaktie

Bij het huis van Antoon Jan Bakker

Onlangs vermeldden we uitvoerig wie lang geleden aan de Lange-streek ten oosten en ten westen van het huis van Antoon Jan Bakker woonden. We vertelden daarbij dat in het huis ten westen van het huis van Antoon Jan Bakker het gezin van lichtwachter Feije de Groot woonde en in een nog vroegere periode Tunke Bep met haar kleindochter Wietske, die haar grootmoeder verzorgde. We ontvingen deze goedbedoelde, doch zoals achteraf bleek, helaas foutieve informatie betreffende deze Tunke Bep door correspondentie. Over genoemde Tunke Bep werden we vanaf Schiermonnikoog gebeld door mevrouw Oosterloo (Trijntje Oosterloo-v.d. Geest) die ons vaker voorziet van allerlei informatie over Schiermonnikoog van vroeger en die onze gemaakte fout corrigeerde.

Mevrouw Oosterloo deelde ons namelijk mede, dat omstreeks 1920 in het huis ten westen van de

woning van Antoon Jan Bakker wel een Tunke Bep had gewoond, maar dat deze Tunke Bep een geheel andere grootmoeder was dan de Tunke Bep die wij in onze vertellingen hadden genoemd. Volgens mevrouw Oosterloo is de Tunke Bep die zij nog heeft gekend en die ten westen van het huis van Antoon Jan Bakker woonde de grootmoeder van Louise Mellema geweest; de grootmoeder van moeders kant. De moeder van Louise Mellema heette Fenna Orre (1871-1951). Fenna Orre was een dochter van de stuurman Teen Jeppes Orre (1833-1877) en Theunke Jeppes Teensma. Deze Theunke (we zijn haar naam ook tegengekomen als Teunneke) die op latere leeftijd op het eiland Tunke Bep werd genoemd, is op Schiermonnikoog geboren in 1841. In de laatste periode van haar leven is ze in verband met ziekte naar de vaste wal verhuisd. Ze is op bijna 84-jarige leeftijd in 1925 overleden. We zijn mevrouw Oosterloo zeer erkentelijk voor haar informatie.

Zie ook
notitie op
volgende
bladzijde

Volgens Co'tje Tenenga moet haar grootmoeder
Catharine Bep ook nog in het huis ten Westen
van het huis van Antoon Jan Bakker heb-
ben gewoond. Haar grootmoeder moet hier
dus na Tenke Bep hebben gewoond.

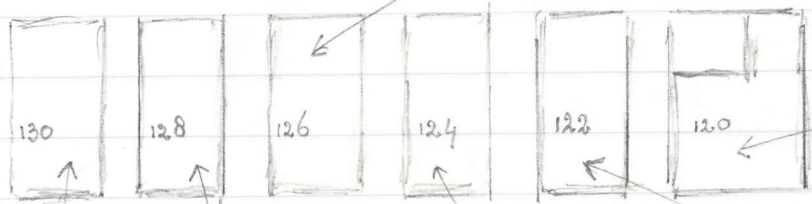
De grootmoeder van Co'tje Tenenga
(vaders kant) was Catharina Visser

* 14 - 4 - 1860 te Schiermonnikoog

† 8 - 2 - 1942 te Schiermonnikoog.

Zij was gehuwd met landbouwer Herman
Tenenga.

Om de Noord lichtwachter Swiers; Om de Zuid Greetje Vil. Het huis van lichtwachter
 D Swiers heette later Onse Nestje. Thans woont op 126 Tenne de Jong

husten keet; thans
 Wagenborg; Bote de Jong

Pieter Onnes
 en Rijketh

Antoon Jan Bakker

aant Kersten
 zijn vrouw
 Greetje Kerst-
 Kruisinga,
 alartha Kerst,
 om de Noord
 adri Kerst.
 Kees aldroos sr.
 schijnt hier ook
 nog gewoond te
 hebben

tot 1924 open plek; in 1924 werd
 hier het huis gebouwd van kapi-
 tein ^{Drieves} Boeltjanker (is overleden).
 Daarna woonden hier; bezaar
 Tammel z.v.s., Wager Jansma,
 het echtpaar Rijk Dobbenge -
 Doetje Schaafsma, Rook en
 Anna Dobbenge

Antoon Jan Bakker was o.a. - knecht en voorman bij boer Tjebbe Smids, wiens boerderij aan de Noordkant van de Langestreek stond op de Westhoek van het Tjebbelap. (ongeveer tegenover Pathmos).

Antoon Jan Bakker was de vader van Teppe Bakker en de grootvader van Eddie Bakker. Hij overleed op 61jarige leeftijd op 0-1-1940. Hij werd geboren op 24-8-1878.

Antoon Jan Bakker stond hier bij zijn huis aan het meestelijke deel van de Langestreek.

In het huis ten Westen van het huis van Antoon Jan Bakker woonde lichtwachter Teye de Groot, die daarvoor in een lichtwachterswoning bij de Fierst Tuur had gewoond.

Teye de Groot was de opvolger van Cornelis Jobbeema en hij was lichtwachter 1^e cat. tot 31-10-'39.

Teye de Groot	*	3	September 1882	Geboortenuwboek
	†	18	November 1964	Overlijdensnuwboek

gehuwd met

Anje Beukema	*	19	September 1880	Tuutlaan
	†	15	april 1969	Geboortenuwboek

Schiermonnikoog
Langestreek (Westend)

De vandaag geplaatste foto werd ons voor publicatie in de N.D. Courant toegezonden door een lezer uit Bunde (Limburg) de heer Koek. De heer Koek was getrouwd met een kleindochter van meester Gasau (deze kleindochter is overleden).

De belangstelling van de heer Koek voor Schiermonnikoog is nog steeds zeer groot en af en toe wordt ons dan ook een foto uit zijn verzameling voor publicatie toevertrouwd.

Met medewerking van een aantal correspondentievrienden zijn we er weer in geslaagd de begeleidende vertelling rond te krijgen en we steken daarom maar gauw van wal.

De brede haag, helemaal vooraan rechts, stond om de grote tuin, die behoorde bij de z.g. houten keet (op de foto niet zichtbaar). Eigenaresse was toen de weduwe Frederika Jacoba Boerhave-Fokkes, de jongere zuster van Catharina Baudet-Fokkes, wier overleden echtgenoot in een vroegere periode, tot begin 1920, taalleraar aan de eilander Zeevaartschool is geweest.

In 1924 werd op de plek ten westen van de houten keet, op de plaats van de zojuist genoemde tuin, het huis gebouwd van gezagvoerder Drieves Jonker. Thans wonen in dit huis (nr. 122) Loek en Anna Dobbenga. Op de plaats van de houten keet staat nu het pand van Wagenborg (Bote de Jong) nr. 120. Aan het eind van de 1e wereldoorlog, in 1918 of in 1919 woonde de familie Lieuwe Schaafsma tijdelijk in de houten keet.

Pension Westend

De boerderij van de familie Schaafsma geheel in de verte aan het eind van de Langestreek, werd in dat jaar nl. omgebouwd tot „Pension Westend”. In de zomermaanden logeerden in dit familie-pension veel badgasten, terwijl in de overige maanden een groepje leerlingen van de Zeevaartschool in dit pension onderdak vond, o.a. de bekende Zeevaartschool-leerling Frits Stokhuyzen.

Tijdens de verbouwing van boerderij tot pension werd aan de zuidkant van het pand eerst een open veranda geplaatst die later werd omgebouwd tot een gesloten serre met ingang of doorgang naar de woning (nog steeds aanwezig).

In het eerste huis, rechts op de foto, ten westen van de haag, kwam rond 1910 de familie Karst te wonen. De oude moeder, oud Grietje, de grootmoeder van Ede en Martha

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Schiermonnikoog
Langestreek (Westend)

Langestreek Westend 1920

Karst, woonde eveneens (tot aan haar dood) in dit huis.

Oud Grietje was weduwe. Haar man, de zeeman Marten Seus Kruisinga kwam in 1873 te New Calabay om het leven. Hun kleinzoon, geboren in 1919, is de oudgezagvoerder Marten S. Th. Kruisinga, wiens naam u al vaak in onze rubriek bent tegengekomen. Het huis van de familie Karst (Aan Sytze Karst gehuwd met Grietje Luitje Kruisinga) was Havanna-bruin geschilderd met een witte omlijsting. In de zomermaanden van de jaren rond de 1e wereldoorlog kreeg de familie Karst al regelmatig bezoek van badgasten, de familie Bosma uit Groningen.

In het volgende huis woonde om de zuid de familie Vil, o.a. Grietje Vil 1854-1942. Janneke Vil (geb. in 1877) was getrouwd met de gezagvoerder Hendrik de Boer (geb. in 1873). Hun dochter Anna trouwde later met een zoon van het zojuist genoemde echtpaar Bosma uit Groningen.

De Swiers

In het huis om de noord woonde het echtpaar Swiers. Vader D. Swiers

was sinds 1-4-1891 aangesteld als lichtwachter. Het echtpaar Swiers had in ieder geval 2 zonen. De oudste zoon Tiemen was een tijdgenoot van Wopke Fenenga (geb. in 1888). De andere zoon heette Alje. Alje Swiers staat op de schoolfoto van 1911 (zie pagina 51 van het boekje „Schiermonnikoog van vroeger...“)

Een zoon van de familie Swiers (het is niet meer na te gaan welke zoon) kwam om het leven bij zeer dichte mist op de Balg. Met zijn vader verdwaalde hij en verdronk. Zijn lichaam werd later in een geul gevonden door de oude boer Tjebbe Smids. Vader Swiers overleefde op het nippertje dit droevige ongeval. Nog verder in westelijke richting komen we bij het huis van de zeeman Pieter Onnes en zijn vrouw Liesbeth de Jong. Kinderen: Menne, Tjalling en Grietje. Dochter Grietje is gehuwd met de gezagvoerder Ambrozius Dobbenga. Ten westen van het huis van Pieter Onnes staat het huis van Antoon Jan Bakker gehuwd met Carolina Jonker.

Kinderen: de tweeling Foppe en Gerrit, geboren in 1905 en dochter Aaltje, geboren in 1914. Een uitvoerige beschrijving van het huis van de familie Bakker bij een oude foto beschikbaar gesteld door Eddie Bakker is vorig jaar in deze rubriek gepubliceerd.

De volgende huizen verder in westelijke richting zijn bijna niet meer te onderscheiden. Volledigheids halve willen we ze toch nog noemen:

A. Om de zuid woonde de oude weduwe Tunke Bep; familienaam vermoedelijk Teensma. Daarna woonden in dit huis Feye de Groot en zijn vrouw Anje Beukema. Feye de Groot is tot 31 oktober 1939 lichtwachter geweest. Om de noord woonden Feye Rademaker en Tjitske.

B. Een z.g. korthuis met ruimte om de noord. In dit huis woonde de moeder van de Jaski's. Zij was de moeder van Theunis, Thomas en Geertje.

C. Om de zuid woonde Jackel Sijtsma, toen koetsier. Om de noord woonden Nicolaas Tilstra en zijn vrouw Antje.

D. Dit huis was oost-west gebouwd en werd bewoond door Jan F. Wiersma en zijn vrouw Grietje. Jan Wiersma is in 1935 op 82-jarige leeftijd overleden. Vanaf 1 april 1886 is hij lichtwachter geweest.

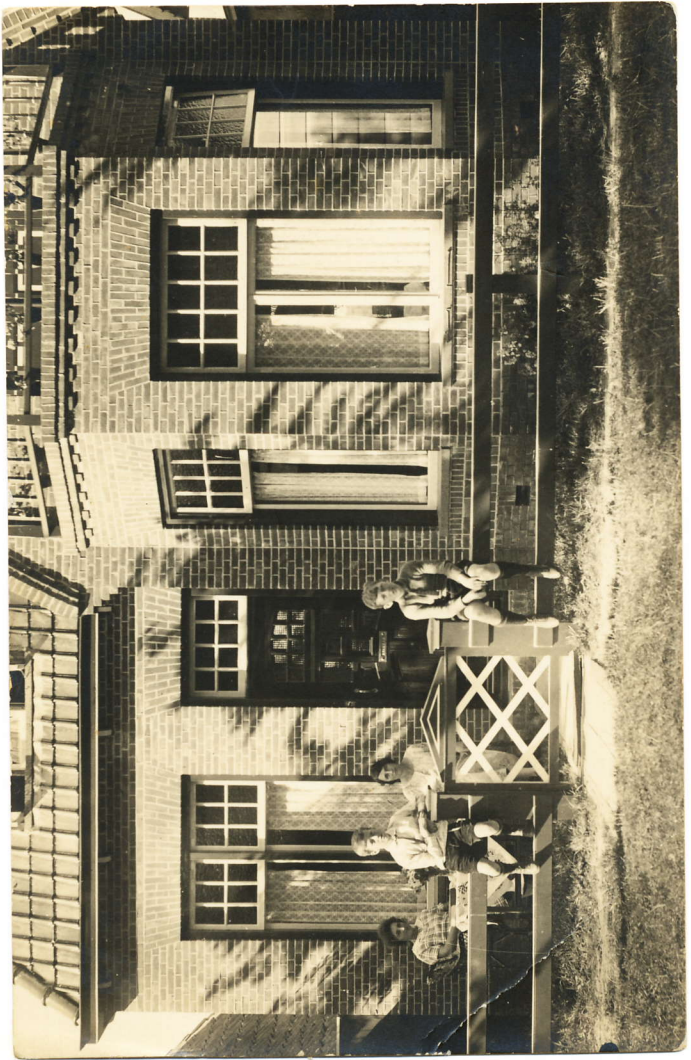
E. In dit huis woonden Lieuwe de Jong en zijn vrouw Etje. Etje was baker. Lieuwe was werkmán. Hij was medeoprichter van de eilander fanfare (1888).

F. Het huis van Thomas Jaski gehuwd met de vroegere onderwijzeres juf Janke van Borssum Waalkes.

G. De boerderij van de familie Boersma.

H. Het huis van de familie Louw Grilk sr., kapitein.

De vertelling van vandaag is met de uiterste zorg tot stand gekomen. Mocht u toch nog ergens een fout ontdekken, darzelt dan niet om ons hierop te attenderen. U kunt ons steeds bereiken via 05193-21670 of via ons correspondentie-adres Rederijwei 9, Anjum, 9133 MR.

Nog niet zo lang geleden verscheen in deze rubriek aan de hand van een oude foto een opsomming van alle huizen die aan het westelijk deel van de Langestreek waren gebouwd. We begonnen bij het huis van gezagvoerder LOUW GRILK (thans Langestreek 148) en eindigden bij de z.g. HOUTEN KEET. Thans staat op de plaats van de Houten Keet het pand van Wagening Passagiersdiensten BV (Bote de Jong), Langestreek 120.

Ten westen van de Houten Keet lag tot 1924 een open stuk grond en een tuin waarop het huis werd gebouwd van gezagvoerder DRIEVES JONKER gehuwd met JANNETTE VISSER.

Dit is het huis op de vandaag gepubliceerde foto. De gevelsteen gelegd door de zoon R. Jonker bevindt zich in de Zuidelijke muur, jaartal 1924. Op de foto van vandaag die in de zomer van vermoedelijk 1926, misschien 1927 is genomen door een tot dusver onbekende fotograaf, zien we links van de voordeur de echtgenote van gezagvoerder DRIEVES JONKER, JANNETTE VISSER.

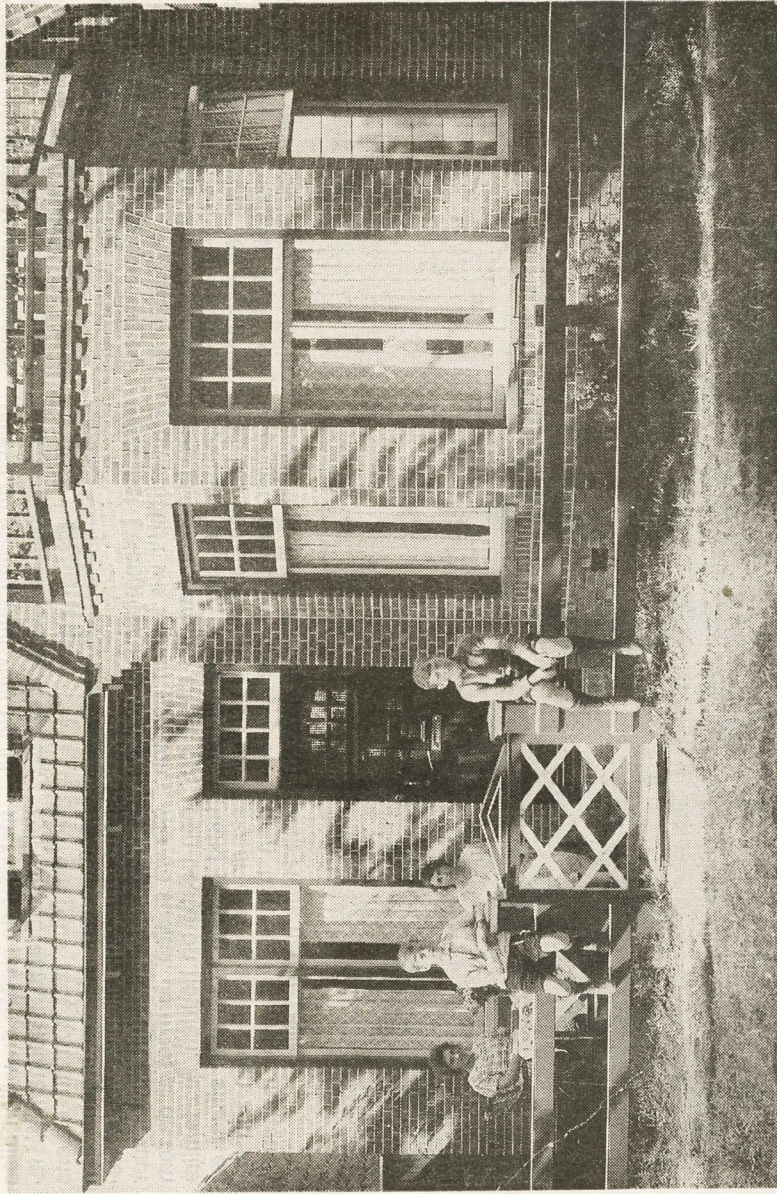
Links van haar zien we haar jongste zuster AALTJE VISSER, die op 8 januari 1927 is getrouwd met GERRIT ELLES, toen stuurman, later tot aan zijn 60e jaar gezagvoerder bij de KNSM.

De jongen links van het toegangshekje is de in 1916 geboren ROELOF JONKER, (zijn naam staat op de gevelsteen).

De jongeman aan de rechterkant van het hekje is (onder voorbehoud) RIECKERT JEPPE TEENSMA, geboren in 1914, zoon van de 1e stuurman RUURD TEENSMA en BOUKJE KALFBECK. Ruurd Teensma was 1e stuurman aan boord van het s.s. „Grutto“ van Smit en van Ommeren. Het s.s. „Grutto“ was in de vroege ochtend van 5 maart 1940 uit Londen naar Rotterdam vertrokken. Een Duitse onderzeeboot de U17 heeft het s.s. „Grutto“ getorpedeerd. Het s.s. „Grutto“ is met man en muis vergaan. 1e

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Het huis van gezagvoerder Drievies Jonker aan het westelijk deel van de Langestreek

stuurman Ruurd Teensma is op 29 maart 1940 aangespoeld bij paal 9 op Texel en daarna op Schiermonnikoog begraven. Omstreeks 1930 verhuisde de familie Jonker naar Rotterdam. In het huis aan de LANGESTREEK kwam toen de familie TAMMEL te wonen. De heer Tammel was wiskunde leraar aan de eilander Zeevaartschool. Na 1934 werd het huis eigendom van gezagvoerder RINK DOBBENGA die in 1926 was getrouwd met DOETJE SCHAAFSMA, 1e met

dochter van LIEUWE SCHAAFSMA en AAGTJE BROECKENS. Gezagvoerder Rink Dobbenga bleef op zee toen zijn tanker waarop hij kapitein was op 26-2-1942 in Straat Florida werd getorpedeerd. Zijn vrouw Doetje overleed in 1981 in Groningen. Na de 2e Wereldoorlog is het huis nog tijdelijk bewoond geweest door de familie WIEGER JANSMA, zoon van de oude boer H. JANSMA.

(Langestreek 122) LOEK en ANNA DOBBENGA. Loek is de in 1935 geboren zoon van RINK en DOETJE.

Voor aanvullende informatie kunt u steeds contact met ons opnemen via 05193-21670 of via ons correspondentie adres Rederijwei 9, Anjum 9133 MR.

Thans wonen in dit pand

Op de in de courant van 10 september jl. geplaatste foto met begeleidende vertelling betreffende het huis van gezagvoerder **DRIEVES JONKER** aan het westelijk deel van de Langedijk op Schiermonnikoog is een aantal interessante reacties binnengekomen. We haken hier binnenkort op in.

Een bejaarde lezeres, die voorheen een lange reeks van jaren in **ANJUM** heeft gewoond, verkeerde zelfs in de veronderstelling dat we ons heerlijk hadden vergist en dat het pand op de gepubliceerde foto niet het huis van gezagvoerder **DRIEVES JONKER** op Schiermonnikoog, maar het huis van de familie **STEEN** in **ANJUM** moest zijn!

Haar telefonische reactie en het lange gesprek hadden als gevolg dat we onmiddellijk na de telefonade in onze foto-collectie zijn gedoken om gelukkig met succes een 60 jaar oude foto te vinden waarop het huis van de familie **STEEN** aan de **FEART** in **ANJUM** zeer duidelijk is afgebeeld.

Toegegeven, bij een oppervlakkige beschouwing gelijken de beide huizen inderdaad iets op elkaar.

Legt men de foto's naast elkaar en bekijkt men deze nauwkeurig dan is het verschil tussen de beide panden wel degelijk te zien. In het huis in **ANJUM** zien we bijv. links van de voordeur 2 grote ramen terwijl in het huis op Schiermonnikoog links van de voordeur maar 1 raam is aangebracht. Zo zijn er nog een paar verschillen die met weinig moeite zijn te ontdekken.

Maar nu we toch de foto van het huis in **ANJUM** van de familie **STEEN** hebben gepubliceerd, lijkt ons dit een welkome gelegenheid om in een begeleidend verhaal nog iets meer bij de foto van vandaag te vertellen.

De foto is gemaakt door een onbekende fotograaf (mogelijk door **JACOB LIEUWES MOSSELMAN**) in de zomer van 1931. Voor het huis van de familie **STEEN** ligt in de **FEART** de motorzeilsloep van de familie **KLEIN** uit **HARLINGEN**. (We komen later in dit verhaal op deze familie terug.)

Timmerman GERRIT STEEN heeft zijn huis aan de **FEART** gebouwd in 1915. In de oostelijke zijmuur is vandaag de dag nog steeds de gedenksteen te zien die door zoon **HENDRIK STEEN** op 9 april 1915 is ingemetseld.

GERRIT STEEN is geboren te **ANJUM** op 25 oktober 1865. Hij was een zoon van **HENDRIK LAMMERTS STEEN** en **WYTSKE PIETERS KLOOSTERMAN**. Op 24 september 1889 is **GERRIT STEEN** te Schiermonnikoog getrouwd met **TRIJNTJE FENENGA**, geboren te Schiermonnikoog op 24 september 1865. Zij was een dochter van de landbouwer **JAN MELLES FENENGA** en **MAAIKE ELTJES VISSER**. Het jonge echtpaar **STEEN** ging in **ANJUM** wonen.

Uit dit huwelijk zijn geboren: **MAAIKE** ★ 1891, **WYTSKE** ★ 1892, **JANNEKE** ★ 1893, **HENDRIK** ★ 1895 werd later predikant en publiceerde onder de schrijversnaam **SIBE VAN AANGIUM** een serie boeken o.a. 'De smokkelaars van de Schans',

JEANNETTE 1898, **HENDRIKJE** 1900, overleden in 1901, **HENDRIKJE** ★ 1902, publiceerde onder haar pseudoniem **LUIT BERGA** een serie romans die zich in **ANJUM** en vooral op Schiermonnikoog afspelen, **RUURD** ★ 1904, overleden in 1905, **GEESJE** ★ 1907.

Van de familie **KLEIN** die met de motorzeilsloep 'NORA' in de **FEART** ligt afgemeerd zijn we door een in het verleden gevoerde correspondentie het volgende aan de weet gekomen:

In 1910 wordt op Terschelling 'HAVEN' de motor-reddingboot de 'BRANDARIS' op station gelegd. Na een zeer zware storm van 23/24 oktober 1921 keert noch de 'BRANDARIS', noch één der opvarenden terug van een reddingstocht. De reddingboot is met man en muis vergaan.

In 1923 wordt een nieuwe motor-reddingboot op Terschelling 'HAVEN' gestationeerd. Deze nieuwe reddingboot krijgt eveneens de naam 'BRANDARIS'.

Op Terschelling woont in die jaren **E. A. KLEIN**, die meestal **NARDUS KLEIN** wordt genoemd. **NARDUS KLEIN** is van 1904-1910 machinist bij de lichttoren **BRANDARIS**. Ook heeft **NARDUS** verschillende oefentochten met de eerste motor-reddingboot 'BRANDARIS' meegemaakt.

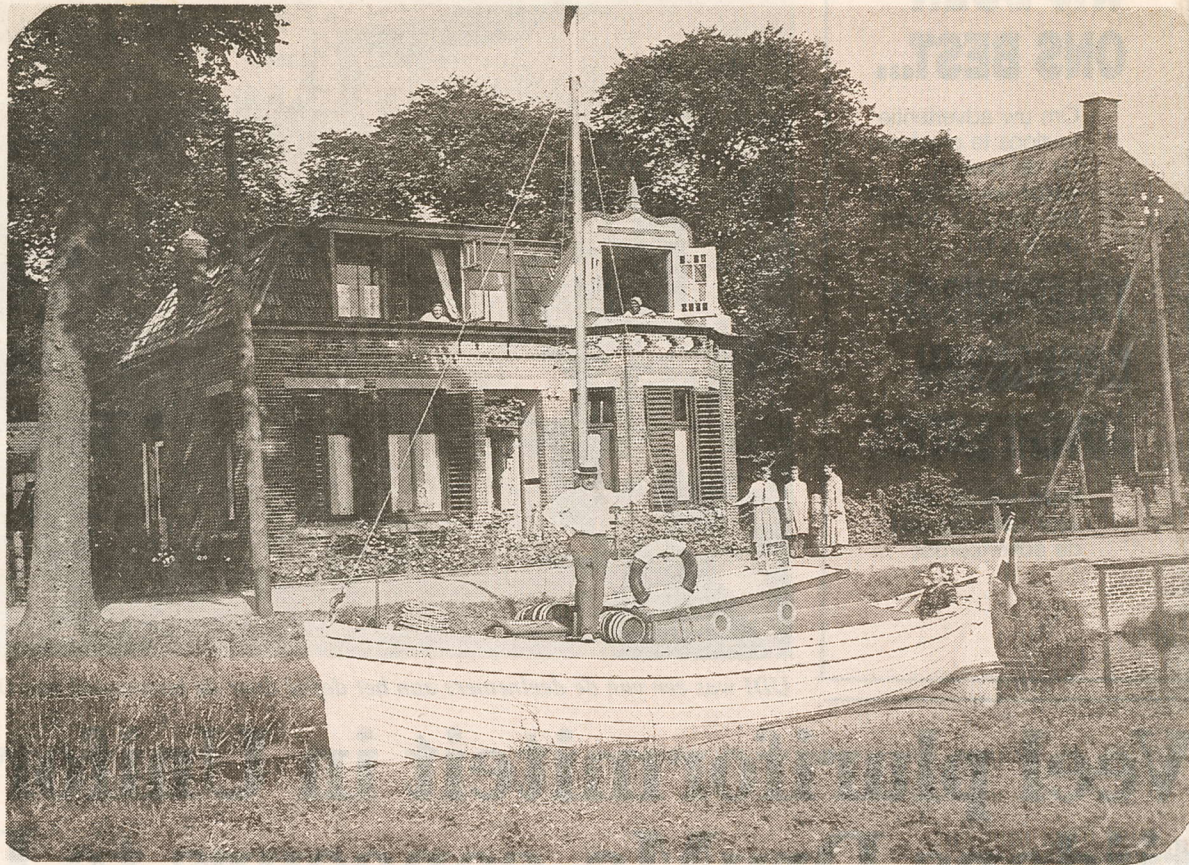
In 1905 wordt de zoon **REIN KLEIN** geboren. De familie **KLEIN** verhuist in 1910 van Terschelling naar **HARLINGEN**. Vader **NARDUS KLEIN** wordt dan machinist aan boord van het betonningsvaartuig de 'VLIESTROOM'.

In de jaren 30 zien we zoon **REIN KLEIN** op Oostmahorn. Hij is dan machinist aan boord van het recherchevaartuig 'LAMAN DE VRIES'. (De afgelopen jaren hebben we in deze rubriek heel veel vertellingen aangaande de 'LAMAN DE VRIES' en de bemanningsleden van dit schip gepubliceerd.)

Af en toe bezochten vader en moeder **KLEIN** per boot vanuit **HARLINGEN** hun zoon op **OOSTMAHORN**. Vroeger was het mogelijk

Uit de oude foto-doo's

DOOR BRAM SPIER

Het huis van de familie Steen aan de Feart in Anjum

*Vermoedelijk droeg het schip
de naam Nida of Mida.
Een andere boot van de
familie Klein heette
Nora.*

rechtstreeks van ANJUM naar
DOKKUM (en verder) te varen.

Ook bestond er toen een prima ver-
binding via het water met ANJUM,
EZUMAZIJL en OOSTMA-
HORN. In ANJUM zelf is van dit
tamelijk brede vaarwater maar een
heel klein stukje overgebleven. Na
de 2e wereldoorlog is het gezin
REIN KLEIN naar CANADA geë-
migreerd.

In de 2e helft van de jaren 80 had-
den we met REIN een intensief
schriftelijk contact en uit die cor-
respondentie ontvingen we zelfs
uitvoerige informatie over OOST-
MAHORN uit de jaren 30!
In maart 1989 is REIN KLEIN op

83-jarige leeftijd overleden in
NEPEAN ONTARIO CANADA.

De familie KLEIN was bevriend
met de familie STEEN, vandaar
het oponthoud met de motor-
zeilsloep in ANJUM ruim 60 jaar
geleden.

Tenslotte: In de vertelling bij het
huis van gezagvoerder DRIEVES
JONKER vermeldden we in een
vorige publicatie de naam van zijn
echtgenote als JANNETTE VIS-
SER-JONKER. Deze naam moet
vanzelfsprekend luiden: JANNET-
TE JONKER-VISSER.

Uw telefonische reacties horen we
graag via 05193-21670.

Ons correspondentie-adres is:
REDERIJWEI 9, 9133 MR
ANJUM.

De familie Steen bij hun huis aan het Stenenpad in Anjum. De foto is gemaakt door Jacob Lieuwes Mosselman in 1905 of in 1906.

Huis gezagvoerder Jonker Schiermonnikoog en huis van familie Steen te Anjum

Na de publicatie van de foto's met de begeleidende vertellingen betreffende bovengenoemde huizen, ontvingen we onafhankelijk van elkaar een paar bijna gelijk-luidende reacties. We vonden dit zo frappant dat we aan deze reacties en suggesties alsnog enige aandacht besteden.

„Timmerman-aannemer Gerrit Steen heeft in 1915 zijn huis in Anjum gebouwd naar eigen ontwerp en eigen bouwtekeningen. Een oudere zuster van de echtgenote van Gerrit Steen was de moeder van de timmerman-aannemer Jan Melle Hooghart van Schiermonnikoog (geboren in 1893), die rond 1925 reeds huizen op het eiland bouwde.

Zou het misschien zo geweest kunnen zijn dat timmerman-aannemer Steen de bouwtekeningen aan zijn neef timmerman-aannemer Jan Melle Hooghart of Schiermonnikoog heeft overgedragen en dat op die manier in onderling overleg een huis (in enigszins gewijzigde vorm) op Schiermonnikoog werd gebouwd? Het zou best kunnen, want de beide huizen lijken inderdaad iets op elkaar.”

Aldus de samenvatting van een paar bijna gelijk-luidende reacties uit onze lezerskring.

Foto

Gelijktijdig met het zoeken naar de bewuste foto van het huis van

de familie Steen aan de Feart in Anjum, vonden we nog een oude foto die in 1905 of in 1906 is genomen door Jacob Lieuwes Mosselman en waarop de familie Steen is afgebeeld samen met neef Jan Melle Hooghart (staande, geheel rechts). Het is de foto die u vandaag in deze rubriek aantreft.

Volgens een bewaard gebleven notitie is de foto gemaakt bij het huis waarin het gezin Steen tot 1915 heeft gewoond aan het Stenenpad in Anjum.

Op de foto ziet u op de voorste rij v.l.n.r.: Hendrik, vader Gerrit, Jeannette, Hendrikje, moeder Trijntje, Jan Melle Hooghart.

Op de achterste rij staan v.l.n.r.: Wytske, Janneke, Maaïke.

Mocht u nog iets aan de vertelling van vandaag willen toevoegen dan kunt u ons steeds bereiken via 05193-21670. Ons correspondentie-adres is: Rederijwei 9, 9133 MR Anjum.

Uitgave R. Dobbinga, poststempel 1925.

Aan de Langestreek bij het Koospepaid (naar rechts) en het Koospeglap (naar links).

Uit de oude foto-doo's

DOOR BRAM SPIER

Foto uit de Frans Eiffert serie

In een eerder geschreven verhaal vertelden we u van de Rotterdamse fotograaf FRANS EIFFERT, die in de jaren 1925 en 1929 telkens naar Schiermonnikoog overstak en die op het eiland tijdens de badseizoenen verschillende serie's foto's maakte. Gelukkig is een aantal foto's van de Eiffert serie bewaard gebleven, zodat u na 60 jaar nog eens weer van het werk van Eiffert kunt genieten.

De eerste foto plaatsten we reeds: 4 eilander jongens op een race wagen, die geconstrueerd was uit het onderstel van een oude kinderwagen. De Eiffert foto die we vandaag afdrucken is in 1928 genomen bij het westelijk gedeelte van de Langestreek in de omgeving van het plantsoen. Drie jongens waren toen reeds in het bezit van een herenfiets met bandrem. Dankzij de medewerking van MARTEN KRUISINGA bij wiens ouders, THOMAS KRUISINGA en FRE-

DERIKA WILLEMINA VISSER, de Rotterdamse fotograaf was ingekwartierd, konden alle namen van de jongens achterhaald worden. Kent u de jongens nog? Bovenste drie met fiets v.l.n.r. ATE DE GROOT, SYTZE REIDING, KLAAS V.D. GEEST. Zittend v.l.n.r. JAN GRILK, HENK VISSER, MARTEN KRUISINGA, JAN ELLES, JOHAN VAN GULDENER, CASIMIR VAN GULDENER, PIET ONNES.

Vermoedelijk behoren deze foto's bij elkaar. Misschien broer en zus of mogelijk een echt paar. De jongeman zou dan aan Sytze Karst kunnen zijn en de jonge vrouw Grietje Luitje Kruisinga. (onder voorbehoud!) gehuwd in 1901.

Frederik Willem Carst

*

11-9-1858

†

20-1-1942

Schiermonnikoog
Steenwijk

Frederik Willem Carst te Steenwijk
geboren op Schiermonnikoog 11-9-1858 † 20-1-1944.
Werd stuurman Teelvaert. Voer op Amerikaanse Clipper
Op het eiland werd ons streeks 1910 nog verteld dat hij
lange reizen maakte en dat hij wel eens 11 jaar (van
een stuk) weg geweest was.
Kreeg later een baan aan de wal bij de Spoorwegen:
brugwachter i.e. Spoorbrug Koe-gras (ten Tuiden van
den Belder)
later werd hij hoofd brugwachter op de Velser
Spoorbrug tot aan zijn pensioen in 1923.
Zijn schoonzoon Jan Abagie getrouwd met Alida Judith
Carst kwam ook bij de Spoorwegen.
Frederik Willem Carst broer van Betje Carst getrouwd met
Jackie Ekamp, Roelfje Carst, Gerrit Willem Carst,
Aant Sytze Karst, Remkje Carst.

Karst en Carst

Schryfwijze lag aan de wilkekeur van de toen makke
van een te secretaris van Schiermonnikoog: Oliegend hert
die maar noterde wat hem het beste voor kwam.

Oudere broer van Aant(t) Sytze Karst.

Foto in huis kamer, 4 personen. O.l. n.l.

- 1 Frederik Willem Carst 1858 - 1947
- 2 Zijn dochter uit zijn 1e huwelijk met Hendrika te Hensloo; roepnaam van zijn dochter is Alie. Haar volledige naam is Alida Judith Carst 1891 - 1974; zij trouwt met Jan Claagré 1893 - 1956.
- 3 Zijn 2e vrouw Roelofje van Weert. (geen kinderen bij deze vrouw)
- 4 Elzetha Karst, zijn nicht. Elzetha was de dochter van zijn broer Aant Sytze Karst.

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Schiermonnikoog 1915, Alida en Aafke

Van een familie op Schiermonnikoog ontvingen we een foto die ongeveer 75 jaar geleden op het atelier van een beroepsfotograaf aan de vaste wal is gemaakt en waarop twee vriendinnen, twee eilander jongedames zijn afgebeeld. De familie die ons de foto toezond was zelf niet geheel overtuigd of de opgegeven namen van de beide jongedames wel kloppen.

De foto heeft daarom eerst de gebruikelijke lange brievenpost-route door ons land afgelegd en is door verschillende eilanders aan de wal zeer kritisch bekeken. Over de identiteit van het meisje links op de foto was men het unaniem eens. De naam van het meisje rechts mochten we slechts met de nodige reserve vermelden omdat hierover verschil van mening bestond.

Voor uw commentaar en eventuele correctie zijn we steeds bereikbaar via 05193 - 1670.

Het meisje links met het boek is ALIDA JUDITH CARST. Ze is een dochter van de eilander FREDERIK WILLEM CARST die later van Schiermonnikoog naar Den Helder verhuisde. In de beginperiode van de vestiging van pension Friso aan de Langestreek (thans staat hier het nieuwe postkantoor) omstreeks 1915, 1916, bracht ALIDA of ALIE zoals ze meestal werd genoemd de zomermaanden op het eiland door en assisteerde dan in de huishouding van het nieuwe familiepension van JAN COOLEN.

Alie had die jaren veel eilander vriendinnen. Een van de meisjes waar ze veel mee om ging was AAFKE DUBBLINGA, de dochter van RINK DUBBLINGA en TRUIDA HOEKSMA. Waarschijnlijk is het dan ook AAFKE, die rechts van Alida op de vandaag geplaatste foto staat. ALIDA CARST is later getrouwd met JAN MAGRE en AAFKE met JAN HOEKSTRA. Een foto van Alida Carst en Jan Magré hopen we binnenkort te plaatsen. Een foto van het gezin Jan Hoekstra, een strandfoto uit 1929, heeft nog niet zo lang geleden in deze rubriek gestaan.

Alida Judith Carst; foto is geno-
men tijdens de Wereldoorlog. Zij
diende in de zomer maanden (na 1916)
een paar seizoenen bij pension
"Triso" van Jan Coolen.

foto genomen omstreeks 1912; rechts Alida Judith Carst
* 2½ - 11 - 1891 te den Helder.
† 11 - 6 - 1974 te Velsen.

links een onbekende vriendin van Alida.
de foto is vermoedelijk genomen op het atelier van een
fotograaf in den Helder. Alida Judith Carst trouwde op
11 - 3 - 1920 te Velsen met Johannes Magré.

Foto genomen onstreeks 1950 in Velsen bij het huis van
Abida Judith Carst, gehuwd met Johannes Elagré.

* 27-11-1891 den Helder.

† 11-6-1974 Velsen.

* 29-8-1893 Amsterdam

† 6-6-1956 Velsen

Frederik Willem Carst * 11 - 9 - 1858 Steenwijk
† 20 - 1 - 1947 Steenwijk

trouwde te Zaandam (?) datum onbekend met

Hendrika te Hasseloo * 8 - 8 - 1866 Buiksloot
† 21 - 1 - 1905 Velsen

Na het overlijden van Hendrika trouwde hij
op 7 - 6 - 1906 te Velsen met

Harboffe van Weert * 13 - 8 - 1868 Weststellingwerf
2^e huwelijk kinderloos.

Uit het 1^e huwelijk zijn geboren:

Frederik Willem * 13 - 11 - 1888 te Zaandam

Alida Judith * 27 - 11 - 1891 te den Helder

Frederik Willem Carst jr., die meestal Willem werd genoemd, trouwde omstreeks het begin van de 1^e Wereldoorlog met Arien of Hermine Botterop.

In de 1^e Wereldoorlog (in de mobilisatie 1914 - 1918) was Willem in militaire dienst bij de Koninklijke Marine.

Hij overleed (vermoedelijk in 1918) ten gevolge van de z.g. Spaanse griep in Willemsoord? bij den Helder.

Het echtpaar Frederik Willem Carst jr. - Hermine Botterop kreeg 1 dochter, Hendrika, die Riek werd genoemd. Zij werd geboren in 1914. Riek Carst trouwde met een zekere Heitman. Heitman is reeds overleden (werd in 1991 mede gedeeld). Riek (in 1991 74 jaar) woont in Relystad.

Hermine Carst-Botterop, de weduwe Arien, de vrouw van Willem, woonde aan de Leeuwewijk laan in Amsterdam Noord.

Volgens Ede. Jappe Visser: Toen we in 1920 begonnen te varen werd Arien onder bijhoudende omstandig heden onze kost juffrouw als we binnen waren.

Alida Judith Carst * 27-11-1891 te den Helder
† 11-6-1944 te Velsen
trouwele of 11-3-1920 te Velsen met

Johannes Magré * 29-8-1893 te Amsterdam
† 6-6-1956 te Velsen

Het echtpaar kreeg 1 zoon die Treerk werd genoemd.
Een kinderen zijn uit dit huwelijk niet geboren.

Genoemde Treerk Magré trouwele of latere leeftijd
met Dikkie (achternaam onbekend).

Het echtpaar Treerk Magré en Dikkie woont thans (1991)
in Santpoort.

Het echtpaar is kinderloos.

Treerk en Dikkie zijn regerings- en lid van het
Rode kruis genootschap.

Uitgave R. Dobbinga poststempel 1919

Schiermonnikoog.
Gedeelte Langestreek.

Langestreek Schiermonnikoog ± 1e Wereldoorlog

Schiermonnikoog.
Gedeelte Langestreek.

Het vorig verhaal bij een oude foto van de Langestreek verscheen ongeveer een half jaar geleden in deze rubriek. Wij vertelden u daarbij dat wij ook een paar andere oude afbeeldingen in ons bezit hadden waarop een aantal huizen aan de Noordkant van de Langestreek wat duidelijker was gefotografeerd.

Eén van deze bewuste foto's die een onbekende fotograaf omstreeks de 1e Wereldoorlog heeft gemaakt en die we vandaag afdrukken heeft R. Dobbinga, die een winkel aan de Middenstreek had, later als ansichtkaart uitgegeven. U ziet

Reacties

● Naar aanleiding van de oude foto van de Langestreek met links het Koosje Paid, N.D. Courant 11 april '88, werden we gebeld door de heer Carel Visser van Schiermonnikoog. Hij vertelde ons dat in de vorige eeuw een dokter Prins in het houten huis heeft gewoond. Deze dokter Prins was een oomzegger van A. Winkler Prins de auteur van het waardevolle boekje 'Het eiland Schiermonnikoog als Badplaats' (in 1987 opnieuw uitgegeven door At-See).

Vóór dokter Prins woonde in dit houten huis schipper Freerk Fokkes met zijn dochter Jacoba. Het laantje opzij van het huis werd in die dagen door de eilanders Fokkes' Paidjen genoemd. Dochter Jacoba trouwde later met dokter Prins. Een nakomeling uit dit huwelijk: Koosje trok later in het houten pand. Naar haar is het laantje Koosje Paid genoemd.

Reacties

We komen nog even terug op de reactie van de heer Carel Visser van Schiermonnikoog i.v.m. de vroegere naam van het Koosje Paid en de familie Fokkes die daar lang geleden woonde (N.D. Courant 11 april j.l. foto Langestreek ± 1e Wereldoorlog). Bijna gelijktijdig met de mededelingen van de heer Carel Visser hebben we voor dit weggetje van verschillende lezers de volgende benamingen ontvangen: Fokkes' Laantje, Fokkes' Paidjen, Fokkes' Hege.

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

op deze foto een gedeelte van het Westelijk deel van de Langestreek in de richting West-Oost en staat dan vlak bij het kruispunt Langestreek - Koosjepaid. Dezelfde situatie zoals die op de foto van vandaag duidelijk wordt weergegeven bestond ook al vóór 1900. Links achter het eerste hek stond een z.g. houten huis (op de foto helaas niet zichtbaar), opgebouwd van halfsteens muren en voor de rest voorzien van een houten buitenbekleding. In dit houten huis moet vroeger een oude vrouw hebben gewoond die Koosje heette, waardoor het daarnaast gelegen laantje al spoedig Koosjepaid werd genoemd.

We gaan nu, met de foto bij ons, op stap om een aantal oudere mensen te bezoeken en dan eens te zien of het ons nog zal lukken achter de namen te komen van de bewoners van de zo rond 1920 gefotografeerde huizen. Na een aantal bezoeken te hebben afgelegd kregen we zelfs veel meer informatie dan we hadden verwacht en het is ons zelfs gelukt de namen te pakken te krijgen van de bewoners van alle huizen tussen het Koosjepaid en de winkel van R. Zeilinga anno 1920.

De laatste huizen van de rij zijn op de foto van vandaag zeer moeilijk of bijna niet zichtbaar. Toch gaan we van die huizen ook nog iets vertellen, zodat u straks een compleet beeld heeft gekregen van dit gedeelte van de Langestreek anno 1920.

Eventueel kunt u de foto van vandaag ook nog combineren met een eerder geplaatste afbeelding waarop dit deel van de Langestreek in een omgekeerde volgorde werd gefotografeerd, nl. vanaf de Bazar in de richting van het Koosjepaid.

1. In het eerste huis woonde de familie Thijs Teensma. De heer Teensma was gezagvoerder op de grote vaart.

2. In het huis daarnaast was een winkeltje gevestigd van een oude weduwe Auke-Ietje. In hetzelfde huis woonde ook haar dochter Trijntje met een dochtertje. Ook Trijntje was weduwe en wel op zeer jonge leeftijd.

3. In het 3e huis, een halfhuis, woonde Ambrosius Dubblinga, één van de laatste postschippers (de laatste was Auke Visser). Een prachtige foto van Ambrosius Dubblinga kunt u vinden op bladz. 18 van het boekje 'De Zeeweg

van Schiermonnikoog' van de heer W.T. Keune. Bovendien was Ambrosius Dubblinga schipper van de eilander Reddingboot. Met Douwe Visser verongelukte hij door het kapseizen van de reddingboot in april 1921. Onlangs heeft u het verslag van die tragische reddingtocht in deze rubriek kunnen lezen.

4. Het huis met de witte voorgevel, het 4e huis, werd bewoond door Tjeerd Wielesma de timmerman. Het was een halfhuis, met de timmerwinkel aan de Noordzijde.

5. In het 5e huis, een heelhuis, woonde de weduwe Hoekstra-Dubblinga. Ook woonde in dit huis een aantal jongens van de Zeevaartschool die bij de weduwe Hoekstra in de kost waren.

6. De boerderij van Jilke Visser.

7. Woonhuis behorende bij de boerderij.

8. In dit huis woonde Tjemen de Boer samen met zijn zuster Klaaske en dochter Lena. Tjemen was weduwnaar en voer in de jaren 20 nog als bootsman. Zijn zoon Thijs voer later als stuurman.

9. Woning van de ouders van Wopke Fenenga.

10. In dit huis woonde de familie v.d. Geest.

11. Woning van de weduwe Tiete Wiersma.

12. In dit huis woonde eerst de weduwe Femke Dobbenga-Jaarsma. Zij was de weduwe van de zeilschepkapitein Folkert Dobbenga. Daarna woonde in dit huis de weduwe Seatske Visser-v.d. Veer.

13. Winkel van R. Zeilinga. Omstreeks 1920 gedreven door de fam. E. Teenstra. De fam. Teenstra verstigde zich in 1911 in deze zaak. Etske Teenstra was getrouwd met Dina Zeilinga. De winkel werd later De Bazar genoemd. In het geheel verbouwde en gemoderniseerde pand is nu Hotel Pension. Zonneneelde gevestigd. Op de foto ziet u ook nog 2 lantarenpalen staan. De ene op de Westhoek van het Koosjepaid, links op de foto, de andere in de verste, links van het wasrek. We komen in een volgend verhaal hier op terug.

We hebben de namen die in ons verhaal voorkomen zeer zorgvuldig genoteerd. Mocht u toch nog een fout in de vertelling ontdekken, belt u ons dan, tel. 05193-1670. Bij voorbaat onze vriendelijke dank!

moet zijn: schoonzuster

Z.O.Z

Schiermonnikoog.
Gedeelte Langestreek.

Schiermonnikoog. Langestreek met Bazar.

De oudste Tymen (uitspr. Tiemen) de Boer (bootsman) die nog bij zeer bepaalde eilanders bekend is (in 1980 dus), was in 1923 $\pm$ 60 jaar en moet dus overbreeks 1860 geboren zijn. Hij werd ruim 70 jaar. Zijn echtgenote heette Trijntje en werd Trientje genoemd.

Overbreeks 1908 (vermoedelijk was zijn vrouw toen reeds overleden) woonde hij samen met zijn ^{schoon} duster Klaaske. Tymen, niet al te groot van gestalte, was een prima bootsman.

Het echtpaar Tymen en Trijntje had 2 kinderen, dochter Lena en zoon Thijs die rond 1890 geboren zijn. Lena was iets ouder dan Thijs. Lena is ongehuwd gebleven. Thijs is later naar Dee gegaan en werd stuurman.

Thijs trouwde met een Deke Tjitske die uit het Noorden van Trierland kwam. Ze sprak later wel eilanders. Elf kinderen waren haar ouders toch nog van eilaander afkomst.

Thijs is niet oud geworden en is rond zijn 50ste levensjaar overleden.

Thijs en Tjitske kregen in ieder geval 2 kinderen, (het juiste aantal is niet bekend.) t.w. een zoon Tymen is $\pm$ 65 jaar en woont op Schiermonnikoog en een dochter Trijntje (verder niets van bekend)